

Nr 292.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående godkännande av en den 8 februari 1947 avslutad internationell överenskommelse rörande bibehållande och återställande av rättigheter på den industriella äganderättens område, m. m.; given Stockholms slott den 16 maj 1947.

Under åberopande av bilagda i statsrådet och lagrådet förda protokoll samt med överlämnande av texten, jämte översättning därav till svenska språket, till en den 8 februari 1947 avslutad internationell överenskommelse rörande bibehållande och återställande av rättigheter på den industriella äganderättens område, vilka berörts av det andra världskriget, jämte slutprotokoll, vill Kungl. Maj:t härmed *dels* äska riksdagens godkännande av överenskommelsen jämte slutprotokollet *dels ock* — med återkallande av den till riksdagen avlåtna propositionen nr 35 med förslag till lag om fortsatt giltighet av lagen den 1 november 1940 (nr 924) med särskilda bestämmelser angående patent vid krig eller krigsfara m. m. — jämlikt § 87 regeringsformen föreslå riksdagen att antaga härvid fogade förslag till lag om återställande i vissa fall av rätt till patent, mönster eller varumärke m. m.

Under Hans Maj:ts

Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF ADOLF.

Herman Zetterberg.

Arrangement concernant la conservation ou la restauration des droits de propriété industrielle atteints par la deuxième guerre mondiale.

Les Plénipotentiaires soussignés des Gouvernements des pays membres de l'Union internationale pour la protection de la propriété industrielle, soucieux de remédier aux atteintes subies par les droits de propriété industrielle à la suite de la deuxième guerre mondiale, après avoir communiqué leurs pleins pouvoirs respectifs, trouvés en bonne et due forme, sont convenus des dispositions suivantes.

Article premier.

Les délais de priorité, prévus par l'article 4 de Convention d'Union de Paris pour la protection de la propriété industrielle pour le dépôt ou l'enregistrement des demandes de brevets d'invention de modèles d'utilité, de marques de fabrique ou de commerce, de dessins ou modèles industriels, qui n'étaient pas expirés le 3 septembre 1939, et ceux qui ont pris naissance depuis cette date mais avant le 1er janvier 1947 seront prolongés, par chacun des pays contractants, en faveur des titulaires des droits reconnus par la dite Convention ou de leurs ayants cause, jusqu'au 31 décembre 1947.

Article 2.

Un délai expirant le 30 juin 1948 sera accordé, sans surtaxe ni pénalité d'aucune sorte, aux titulaires des droits reconnus par la dite Convention, ou à leurs ayants cause, pour accomplir tout acte, remplir toute formalité, payer toute taxe et généralement satisfaire à toute obligation

Överenskommelse rörande bibehållande och återställande av rättigheter på den industriella äganderättens område, vilka berörts av det andra världskriget.

Undertecknade, befullmäktigade ombud för regeringarna i länder, vilka äro medlemmar i den internationella unionen för skydd av den industriella äganderätten, ha, angelägna att råda bot för vad som drabbat rättigheterna inom den industriella äganderättens område till följd av det andra världskriget och efter att ha meddelat varandra sina i god och behörig ordning funna fullmakter, överenskommit om följande bestämmelser:

Artikel 1.

De i artikel 4 i unionskonventionen i Paris för skydd av den industriella äganderätten stadgade prioritetsfrister för ingivande eller registrering av ansökningar om patent, om skydd för nyttighetsmodeller, fabriks- eller handelsmärken samt industriella mönster och modeller, vilka icke utgått den 3 september 1939 eller som börjat löpa efter denna dag men före den 1 januari 1947, skola av var och en av de fördragsslutande länderna till förmån för innehavare av rättigheter, erkända genom ovan nämnda konvention, eller för deras rättsinnehavare förlängas till och med den 31 december 1947.

Artikel 2.

En frist utlöpande den 30 juni 1948 skall, utan tilläggsavgift eller påföljd av något slag, medgivas innehavare av rättigheter, erkända genom ovan nämnda konvention, eller deras rättsinnehavare för fullgörande av varje handling, iakttagande av varje formalitet, inbetalande av varje avgift

prescrite par les lois et règlements de chaque pays, pour conserver les droits de propriété industrielle acquis au 3 septembre 1939 ou après cette date, ou pour obtenir ceux qui, si la guerre n'avait pas eu lieu, auraient pu être acquis depuis cette date à la suite d'une demande faite avant le 30 juin 1947.

Article 3.

Le renouvellement de l'enregistrement des marques de fabrique ou de commerce arrivées au terme de leur durée normale de protection après le 3 septembre 1939, mais avant le 30 juin 1947, aura effet rétroactif à la date d'expiration de leur durée normale, à condition d'être effectué avant le 30 juin 1948.

Article 4.

Les pays qui participent à la fois au présent Arrangement et à l'Arrangement de Madrid, concernant l'enregistrement international des marques de fabrique ou de commerce, conviennent en outre de ce qui suit: le renouvellement de l'enregistrement des marques de fabrique ou de commerce inscrites au Registre international, et dont l'un des pays contractant est le pays d'origine au sens de l'article premier de l'Arrangement de Madrid, aura effet rétroactif à la date d'expiration de leur durée normale, à condition d'être effectué avant le 30 juin 1948.

Article 5.

(1) La période comprise entre le 3 septembre 1939 et le 30 juin 1947 n'entrera pas en ligne de compte dans le calcul tant du délai prévu pour la mise en exploitation d'un brevet, pour l'usage d'une marque de fabrique ou de commerce, pour l'exploitation d'un dessin ou modèle industriel, que du délai de trois ans prévu par l'alinéa (2) de l'article 6 bis de la Convention d'Union.

och överhuvud taget uppfyllande av varje föreskrift i respektive staters lagar och författningar, i syfte att bevara rättigheter på den industriella äganderättens område, som förvärvats till den 3 september 1939 eller efter denna dag, eller uppnå sådana rättigheter som, därest kriget ej varit, skulle kunnat förvärvas efter nämnda dag på grund av en före den 30 juni 1947 gjord ansökan.

Artikel 3.

Förnyelse av registrering för fabriks- eller handelsmärken, vars normala skyddstid utlöpt efter den 3 september 1939 men före den 30 juni 1947, skall ha retroaktiv verkan från utgången av den normala skyddstiden, därest förnyelsen skett före den 30 juni 1948.

Artikel 4.

De länder, som äro anslutna både till förevarande överenskommelse och till Madridöverenskommelsen rörande internationell registrering av varumärken, överenskomma dessutom följande: förnyelse av fabriks- eller handelsmärken, som införts i det internationella registret, och i fråga om vilka ett av de fördragslutande länderna är märkets hemland enligt artikel 1 i Madridöverenskommelsen, skall ha retroaktiv verkan från utgången av den normala skyddstiden, därest förnyelsen skett före den 30 juni 1948.

Artikel 5.

(1) Tiden mellan den 3 september 1939 och den 30 juni 1947 skall ej medräknas vid bedömande vare sig av den frist, som är stadgad för utövning av patent, användande av fabriks- eller handelsmärke eller nyttjande av industriellt mönster eller modell, eller av den frist av tre år, som är stadgad i unionskonventionen artikel 6 bis andra stycket.

(2) En outre, il est convenu qu'aucun brevet, dessin ou modèle industriel, marque de fabrique ou de commerce, encore en vigueur le 3 septembre 1939, ne pourra être frappé de l'une quelconque des sanctions prévues par l'article 5 de la Convention d'Union avant le 30 juin 1949.

Article 6.

(1) Les tiers qui, après le 3 septembre 1939 et jusqu'au 31 décembre 1946, auraient de bonne foi entrepris l'exploitation d'une invention, d'un modèle d'utilité, ou d'un dessin ou modèle industriel, pourront continuer cette exploitation aux conditions prévues par les législations intérieures.

(2) L'inventeur qui rapportera la preuve de sa création et qui aura déposé une demande de brevet entre le 3 septembre 1939 et le 1er janvier 1946, ou son ayant droit, pourra — à l'égard d'une demande de brevet déposée sous le bénéfice de l'article premier — être assimilé à l'exploitant de bonne foi, même s'il n'a pas effectivement exploité son invention, à condition de justifier que la mise en exploitation ait été empêchée par la guerre.

Article 7.

Les dispositions du présent Arrangement ne comportent qu'un minimum de protection; elles n'empêchent pas de revendiquer, en faveur des titulaires de droits de propriété industrielle, l'application des prescriptions plus larges qui seraient édictées par la législation intérieure d'un pays contractant; elles laissent également subsister les accords et traités plus favorables et non contraires que les Gouvernements des pays contractants auraient conclus ou concluraient entre eux.

Article 8.

Les dispositions du présent Arrangement ne porteront pas atteinte à l'application des dispositions des ac-

(2) Det är vidare överenskommet, att intet patent, industriellt mönster eller modell eller fabriks- eller handelsmärke, som var gällande den 3 september 1939, skall kunna före den 30 juni 1949 drabbas av någon av de påföljder, som äro stadgade i artikel 5 av unionskonventionen.

Artikel 6.

(1) Tredje man som, efter den 3 september 1939 och intill den 31 december 1946, i god tro börjat utövning av en uppfinning, en nyttighetsmodell eller ett industriellt mönster eller modell, kan fortsätta denna utövning på villkor, varom den inhemska lagstiftningen stadgar.

(2) Uppfinnare, som bevisar sitt upphovsmannaskap och som gjort en patentansökning mellan den 3 september 1939 och den 1 januari 1946, eller sådan uppfinnarens rättsinnehavare kan — med avseende på en patentansökning, som skett med användande av förmånen i första artikeln — likställas med den som utövat i god tro, även om vederbörande ej effektivt utövat sin uppfinning, dock på villkor att utövningen visas ha blivit hindrad genom kriget.

Artikel 7.

Bestämmelserna i denna överenskommelse utgöra endast ett minimum av skydd; de hindra icke tillämpning till förmån för innehavare av rättigheter på den industriella äganderättsens område, av mera vittgående föreskrifter, som må ha meddelats genom den inre lagstiftningen i något av de fördragsslutande länderna; de medgiva likaledes tillvaron av avtal och fördrag, som äro mera gynnsamma och icke stridande mot denna överenskommelse, vilka de däri deltagande länderna slutit eller komma att sluta.

Artikel 8.

Bestämmelserna i denna överenskommelse göra ej intrång på tillämpningen av föreskrifter i avtal och

cordes et traités de paix conclus ou à conclure entre des pays ayant été en guerre l'un contre l'autre.

fredsfördrag, som slutits eller komma att slutas mellan länder, vilka varit i krig med varandra.

Article 9.

(1) Le présent Arrangement, ouvert aux pays membres de l'Union pour la protection de la propriété industrielle, sera ratifié le plus tôt possible. Les ratifications seront déposées auprès du Gouvernement de la Confédération Suisse, et par celui-ci notifiées à tous les autres. Le présent Arrangement entrera en vigueur sans délai entre les pays qui l'auront ratifié.

(2) Les pays qui n'auront pas signé le présent Arrangement pourront y adhérer sur demande. Les adhésions seront notifiées au Gouvernement de la Confédération Suisse, et par celui-ci à tous les autres. Elles emporteront de plein droit, et sans délai, accession à toutes les clauses et admission à tous les avantages stipulés par le présent Arrangement.

Article 10.

Tout pays contractant pourra étendre le présent Arrangement, par simple notification faite au Gouvernement de la Confédération Suisse, à tout ou partie de ses colonies, protectorats, territoires sous mandat ou sous tutelle, ou tous autres territoires soumis à son autorité, ou tous territoires sous suzeraineté. Le Gouvernement de la Confédération Suisse transmettra cette notification aux autres Gouvernements.

Article 11.

Le présent Arrangement sera signé en un seul exemplaire, qui sera déposé aux archives du Gouvernement de la Confédération Suisse. Copie certifiée en sera remise par ce dernier à chacun des Gouvernements des pays signataires et adhérents.

Fait à Neuchâtel, le 8 février 1947.

Artikel 9.

(1) Denna överenskommelse, som står öppen för alla länder vilka äro anslutna till unionen för skydd av den industriella äganderätten, skall ratificeras så snart som möjligt. Ratifikationerna skola deponeras hos Schweiziska edsförbundets regering och av denna notificeras för samtliga övriga regeringar. Överenskommelsen träder i kraft utan uppskov mellan de länder, som ratificerat densamma.

(2) De länder, som icke undertecknat överenskommelsen, kunna på begäran ansluta sig till densamma. Sådant anslutning skall anmälas för Schweiziska edsförbundets regering och av denna notificeras samtliga övriga regeringar. Anslutning medför eo ipso och utan dröjsmål biträdande av alla bestämmelser och rättighet att komma i åtnjutande av alla förmåner, som finnas stadgade i denna överenskommelse.

Artikel 10.

Varje fördragsslutande land äger utsträcka överenskommelsen, genom enkel notifikation till Schweiziska edsförbundets regering, att gälla för alla eller en del av sina kolonier, protektorat, områden under mandat eller förvaltarskap eller andra områden under dess kontroll eller områden under dess överhöghet. Schweiziska edsförbundets regering skall vidarebefordra sådant tillkännagivande till de övriga regeringarna.

Artikel 11.

Denna överenskommelse skall undertecknas i ett enda exemplar, vilket skall deponeras i Schweiziska edsförbundets regerings arkiv. Bestyrkt avskrift skall av nämnda regering tillställas envar av de undertecknande eller biträdande ländernas regeringar.

Protocole de clôture.

Les Plénipotentiaires soussignés, réunis ce jour à l'effet de procéder à la signature de l'Arrangement concernant la conservation ou la restauration des droits de propriété industrielle atteints par la deuxième guerre mondiale, sont convenus de ce qui suit:

I.

Lorsque, durant la période comprise entre le 3 septembre 1939 et le 30 juin 1947, des produits revêtus d'une marque contrefaisant ou imitant une marque enregistrée dans un pays contractant ont été importés dans ce pays, au compte du Gouvernement, pour les fins de la poursuite efficace de la guerre ou pour maintenir des approvisionnements et des services essentiels à la vie de la communauté, ou pour soulager des souffrances et des malheurs résultant de la guerre, un tel emploi de la marque ne sera pas considéré comme une atteinte aux droits de son propriétaire.

II.

Les dispositions de l'article premier se rapportent également aux demandes de brevets déposées par des ressortissants tchécoslovaques auprès du Bureau allemand des brevets, à Berlin, dans la période comprise entre le 1er août 1940 et le 4 mai 1945 inclusivement, à condition que l'invention n'ait pas été faite en Allemagne.

En foi de quoi, les Plénipotentiaires soussignés ont adopté le présent Protocole.

Fait à Neuchâtel, le 8 février 1947.

Slutprotokoll.

Undertecknade befullmäktigade ombud, samlade denna dag för att skrida till undertecknande av Överenskomsten rörande bibehållande och återställande av rättigheter på den industriella äganderättens område, vilka berörts av det andra världskriget, ha överenskommit om följande:

I.

Ha under tiden mellan den 3 september 1939 och den 30 juni 1947 varor åsatta ett märke, som efterliknar eller liknar ett i ett fördragsslutande land registrerat varumärke, införts till detta land, för regeringens räkning, i syfte att tjäna effektivt fullföljande av kriget eller upprätthållande av proviantering eller tjänster, väsentliga för allmänhetens liv, eller lättande av lidanden och olyckor, som äro en följd av kriget, skall en sådan användning av märket ej anses som ett ingrepp i märkeshavarens rätt.

II.

Bestämmelserna i artikel 1 ha även tillämpning å patentansökningar, som av tjeckoslovakiska medborgare under tiden från den 1 augusti 1940 till och med den 4 maj 1945 inlämnats till tyska patentverket i Berlin, under förutsättning att uppfinningen ej gjorts i Tyskland

Förslag

till

Lag

om återställande i vissa fall av rätt till patent, mönster eller varumärke
m. m.

Härigenom förordnas som följer.

Återupptagande av ansökning och återupprättande av skydds rätt m. m.

1 §.

Har ansökning om patent, om registrering av mönster eller varumärke eller om förnyelse av varumärkesregistrering, som gjorts före den 1 juli 1947, förklarats förfallen eller avslagits genom beslut som vunnit laga kraft i anledning av att sökanden ej iakttagit vad i 8 § förordningen angående patent, 8 § lagen om skydd för vissa mönster och modeller eller 5 eller 9 § lagen om skydd för varumärken föreskrives i fråga om talan mot patent- eller registreringsmyndighetens beslut; eller

har före nämnda dag gjord patentansökning antingen avförts enligt 5 § andra stycket eller 6 § andra stycket förordningen angående patent och i lagrummet stadgad tid för återupplivning gått till ända eller ock avförts jämlikt 7 § fjärde stycket samma förordning;

då äge sökanden eller hans rättsinnehavare, såframt den frist som skolat iakttagas utgått efter den 31 augusti 1939 men före den 30 juni 1948, få ansökningen återupptagen genom att senast sistnämnda dag fullgöra vad för ärendets fullföljande erfordrats.

2 §.

Återupptagen ansökning skall anses gjord å den ursprungliga ansöknings-tiden.

Vad som är stadgat om patentintrång skall ej äga tillämpning å utnyttjande, som skett efter det patentansökning förklarats förfallen, avslagits eller avförts men innan den återupptagits.

Patent, som meddelats på grund av återupptagen patentansökning, vare ej heller i övrigt gällande mot någon som, efter det ansökningen förklarats förfallen, avslagits eller avförts men före den 1 januari 1947 och innan vad som fordras för dess återupptagande blivit iakttaget, i god tro varit i utövning av den patenterade uppfinningen inom riket eller för sådan utövning där vidtagit väsentliga åtgärder.

Vad i föregående stycke är stadgat om patent skall äga motsvarande tillämpning å mönster, som registrerats på grund av återupptagen ansökning om sådan registrering.

3 §.

Har patent efter den 31 augusti 1939 men före den 30 juni 1948 förfallit på grund av uraktlåtenhet att erlægga sådan förhöjd årsavgift som omförmåles i 11 § förordningen angående patent, eller har skydd för registrerat varumärke upphört på grund av uraktlåtenhet att under nämnda tid förnya registreringen enligt 9 § lagen om skydd för varumärken, äge den förutvarande patent- eller varumärkeshavaren eller hans rättsinnehavare få skydds-rätten återupprättad genom att senast den 30 juni 1948 inkomma med den eller de ej förut guldna avgifter, som tidigare skolat med stadgad förhöjning erläggas, samt, där fråga är om varumärkesförnyelse, i övrigt fullgöra vad tidigare skolat iakttagas. Vad sålunda stadgas om patent äge tillämpning endast om den ursprungliga giltighetstiden för patentet icke gått till ända när åtgärd för återupprättande vidtogs.

Återupprättas patent, skall jämväl tilläggsopatent till detsamma återupprättas, om den förutvarande innehavaren av tilläggsopatentet eller hans rättsinnehavare senast den 30 juni 1948 hos patentmyndigheten framställer begäran härom.

4 §.

Återupprättas patent eller skydd för varumärke, skall i fråga om skyddstiden och skyldigheten att utöver vad i 3 § sägs erlægga avgifter så anses, som hade skydds-rätten varit gällande utan avbrott, därvid i fråga om varumärke förnyelse av registreringen skall anses hava skett vid utgången av den föregående registreringsperioden.

Patentår, för vilket avgift icke enligt 3 § behöver erläggas, när åtgärd för återupprättande vidtages, och som börjat före patentets återupprättande eller inom tre månader därefter, skall, såvitt angår erläggande av därå belöpande avgift, anses börja först vid utgången av sistnämnda tid; dock att för patentår, som eljest skolat börja senast å den dag, då åtgärd för återupprättande vidtogs, avgift skall, även om den inbetalas före patentårets början sådan denna nu blivit bestämd, utgå med förhöjning, varom i 11 § förordningen angående patent stadgas.

5 §.

Vad som är stadgat om patent- eller varumärkesintrång skall ej äga tillämpning å utnyttjande, som skett efter det skyddet upphört men innan det återupprättats.

Återupprättat patent vare ej heller i övrigt gällande mot någon som, efter det patentet förfallit men före den 1 januari 1947 och innan vad som fordras för dess återupprättande blivit iakttaget, i god tro varit i utövning av den patenterade uppfinningen inom riket eller för sådan utövning där vidtagit väsentliga åtgärder.

6 §.

Patent- eller registreringsmyndigheten skall göra anteckning om återupprättande av skydds rätt i vederbörligt register och införa kungörelse därom i allmänna tidningarna. Sådan kungörelse skall jämväl införas vid återupptagande av patentansökning, om tidigare jämlikt 7 § sista stycket förordningen angående patent i allmänna tidningarna kungjorts, att ansökningen blivit slutligt behandlad utan att leda till patent.

Har genom beslut som vunnit laga kraft förklarats, att återupptagande av ansökning eller återupprättande av skydds rätt ej kan ske, skola enligt 1 eller 3 § erlagda avgifter återbetalas.

7 §.

Vid bedömande av talan, som efter ikraftträdandet av denna lag anhängiggöres enligt 15 § förordningen angående patent, skall tiden från och med den 1 september 1939 till och med den 30 juni 1947 icke medräknas i den tid av tre år som i nämnda paragraf sägs; och skall denna tid vid bedömande av sådan talan aldrig anses hava gått till ända före den 1 juli 1949.

8 §.

Vad ovan i 1—7 §§ stadgats skall äga tillämpning i fråga om ansökning av svensk medborgare och skydds rätt som innehaves eller, då skydds rätten förföll, innehades av svensk medborgare.

Konungen äger, under förutsättning av ömsesidighet eller om eljest särskilda skäl föranleda därtill, förordna, att nämnda bestämmelser skola, helt eller delvis, gälla till förmån för medborgare i främmande stat; och må Konungen därvid, om särskilda omständigheter föreligga, utsträcka de i 1 och 3 §§ fastställda sluttiderna med högst sex månader.

Med medborgare i viss stat likställes den som där är bosatt eller äger ett verkligt industri- eller handelsföretag.

Förlängning av prioritetstid.

9 §.

Konungen äger, under förutsättning av ömsesidighet eller om eljest särskilda skäl föranleda därtill, förordna om förlängning av den prioritetstid av högst tolv månader, som avses i 25 § 1) förordningen angående patent, eller den prioritetstid av högst sex månader, som avses i 20 § lagen om skydd för vissa mönster och modeller eller 16 § 5) lagen om skydd för varumärken, såframt prioritetstiden börjat löpa före den 1 januari 1947 och ej gått till ända före den 1 september 1939. Förlängning må ej ske för längre tid än till och med den 31 december 1947 och må ej stadgas till förmån för annan sökande än den som hos patent- eller registreringsmyndigheten här i riket framställt anspråk på förlängd prioritetstid på sätt och inom tid som i förordnandet bestämmes.

Då särskilda omständigheter föreligga, må Konungen utsträcka den i första stycket fastställda sluttiden med högst sex månader.

10 §.

I fråga om patent eller skydd för mönster, som meddelats på grund av ansökning för vilken förlängd prioritetstid enligt 9 § tagits i anspråk, skall den skyddstid, som är stadgad i 10 § förordningen angående patent eller 11 § lagen om skydd för vissa mönster och modeller, anses börja med utgången av den ordinära prioritetstiden.

Patent, som meddelats på grund av sådan ansökning, vare ej gällande mot den som, innan ansökningen inkommit och före den 1 januari 1946, här i riket i god tro sökt patent å samma uppfinning eller mot dennes rättshavare, såframt utomordentliga, av krig föranledda förhållanden hindrat eller försvårat för honom att före förstnämnda ansökning utöva uppfinningen inom riket eller för sådan utövning där vidtagna väsentliga åtgärder.

Gemensam bestämmelse.

11 §.

De närmare föreskrifter som erfordras för tillämpning av denna lag meddelas av Konungen.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1947.

Utdrag av protokollet över justitiedepartementsärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 2 maj 1947.

N ä r v a r a n d e:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden SKÖLD, QUENSEL, GJÖRES, DANIELSON, VOUGT, ZETTERBERG, STRÄNG, ERICSSON, WEIJNE.

Efter gemensam beredning med ministern för utrikes ärendena och chefen för handelsdepartementet anmäler chefen för justitiedepartementet, statsrådet Zetterberg, fråga om *Sveriges anslutning till en den 8 februari 1947 avslutad internationell överenskommelse rörande bibehållande och återställande av rättigheter på det industriella rättsskyddets område, m. m.*

Föredraganden anför följande.

I februari detta år hölls i Neuchâtel i Schweiz en internationell konferens i syfte att nå en enhetlig reglering av vissa spörsmål på det industriella rättsskyddets område, vilka föranletts av det andra världskriget. Konferensen hade sammankallats av den internationella byrån i Bern till skydd för den industriella äganderätten, vilken är centralorgan för den mellan Sverige och de flesta andra kulturländer bestående internationella unionen i detta syfte (den s. k. Parisunionen eller patentunionen). Vid konferensen voro 27 unionsstater, däribland Sverige, företrädda genom befullmäktigade ombud.¹ Som resultat av förhandlingarna slöts den 8 februari 1947 mellan vissa av staterna en överenskommelse rörande bibehållande och återställande av rättigheter på den industriella äganderättens område, vilka berörts av det andra världskriget, jämte tillhörande slutprotokoll och tilläggsprotokoll. Överenskommelsen jämte slutprotokollet undertecknades för Sveriges del den 1 mars 1947 under förbehåll om ratifikation av Kungl. Maj:t med riksdagens samtycke.

Rörande frågan om ratifikation av överenskommelsen och om erforderlig lagstiftning i anslutning till densamma har av byråchefen i patent- och registreringsverket Å. von Zweigbergk utarbetats en den 20 mars 1947 dagtecknad promemoria, vilken torde få fogas som bilaga till detta protokoll (*Bilaga 1*). Sedan yttranden inhämtats över promemorian jämte därvid fogat förslag till lag om återställande i vissa fall av rätt till patent, mönster och varumärke m. m., anhåller jag att få upptaga detta ärende till behandling.

¹ Sveriges ombud voro sändebudet i Bern envoyén S. Söderblom och byråchefen i patent- och registreringsverket Å. von Zweigbergk.

Gällande bestämmelser m. m.

Särskilda bestämmelser om patent vid krig eller krigsfara m. m. äro meddelade i lag den 1 november 1940 (nr 924). Med lagen åsyftas att möjliggöra lättnader i vissa svårigheter, som på grund av krigsförhållanden kunna uppkomma i fråga om förvärvande eller vidmakthållande av patentskydd. Lagen gäller huvudsakligen vissa frister som i detta avseende skola iakttagas enligt förordningen den 16 maj 1884 (nr 25) angående patent.

Bestämmelserna i lagen äro enligt 1 § avsedda att tillämpas vid krig eller krigsfara, vari riket befinner sig, eller eljest under utomordentliga, av krig föranledda förhållanden. För tillämpning förutsättes, att särskilt förordnande därom meddelats av Kungl. Maj:t. Förordnande om tillämpning, helt eller delvis, i förhållande till främmande stat eller medborgare i sådan stat må meddelas endast under förutsättning av ömsesidighet eller om likvärdiga förmåner beredas svenska medborgare i samma stat.

Genom 2 § i lagen beredes möjlighet att återupptaga patentansökning i vissa fall, då sådan ansökning avförts, förklarats förfallen eller avslagits av patentmyndigheten. Det kan här vara fråga om a) ansökning, som avförts av patentmyndigheten med rätt till återupplivning inom viss tid, vilken dock gått till ända, b) ansökning, vilken såsom återtagen avförts på grund av underlåtenhet att erlägga utfärdningsavgift, samt c) ansökning, som förklarats förfallen eller avslagits av patentmyndigheten genom beslut, som vunnit laga kraft i anledning av att sökanden ej besvärat sig inom stadgad tid och i föreskriven ordning. Återupptagen ansökning skall anses gjord å den ursprungliga ansökningsdagen.

Enligt 4 § möjliggöres återupprättande av patent, som förfallit på grund av underlåtenhet att inom stadgad tid erlägga årsavgift för patentet. Beträffande varaktigheten av återupprättat patent samt skyldigheten att erlägga årsavgifter skall så anses som hade patentet varit gällande utan avbrott.

I lagen meddelas bestämmelser om skydd för tredje man, som börjat utöva uppfinning eller för ändamålet vidtagit väsentliga åtgärder efter det patentansökning upphört att gälla eller patent förfallit men innan ansökning om återupptagande av ansökningen eller återupprättande av patentet inkommit. Stadganden om dylik s. k. föränvändarrätt (eller rätteligen mellan användarrätt) äro upptagna i 3 § andra stycket och 6 §.

Då det ansetts angeläget att motverka, att möjligheten till återupptagande av patentansökning eller återupprättande av patent utnyttjas mer än nödigt, har Kungl. Maj:t bemyndigats att såsom villkor för dylik förmån stadga, att sökanden skall på grund av krigsförhållandena ha haft giltig ursäkt för sin underlåtenhet att fullgöra föreskrivna åligganden. Bestämmelse om sådan materiell prövning är upptagen i 8 §.

Enligt 11 § kan Kungl. Maj:t förordna om utsträckning av tid för erläggande av årsavgift. Härigenom kan alltså i fråga om erläggande av sådan avgift beredas lättnad av annat slag än genom den tidigare berörda möjligheten till återupprättande av patent.

Jämlikt 13 § äger Kungl. Maj:t möjlighet att bestämma, att viss tid ej skall medräknas, när det gäller att avgöra, huruvida förutsättningar föreligga för talan om tvångslicens vid underlåtenhet att utöva patenterad uppfinning.

I 14 och 15 §§ meddelas bestämmelser om förlängning av prioritetstid, vilken torde vara den viktigaste av de i lagen avsedda förmånerna. Den normala prioritetstiden är enligt internationell konvention mellan de till Parisunionen anslutna staterna bestämd till tolv månader från tidpunkten för den första ansökningen i unionsland. Om patent icke sökes här i riket inom denna tid, inträder för sökanden den risken att ansökningen icke får företräde framför andra ansökningar som här i riket inkommit efter ansökningen i den främmande staten men före den motsvarande svenska ansökningen. Vidare kan i så fall mot denna ansökning åberopas nyhethindrande omständighet som inträffat under meliantiden.

Kungl. Maj:t kan enligt 14 § första stycket förordna om förlängning av den normala prioritetstiden. Särskilda stadganden ha emellertid upptagits för att motverka de olägenheter för det svenska näringslivet som kunna uppkomma genom dylik förlängning. Sålunda må enligt 14 § andra stycket föreskrivas, att i fråga om patent, för vilka prioritet förlängning tagits i anspråk, patenttiden skall anses börja med utgången av den normala prioritetstiden. Reguljärt räknas däremot patenttiden från dagen för patentansökning. Vidare kan enligt 15 § bestämmas, att de tidigare berörda föreskrifterna i 8 § om materiell prövning skola äga motsvarande tillämpning.

Lagen den 1 november 1940 med särskilda bestämmelser om patent vid krig eller krigsfara m. m. gällde ursprungligen till och med den 30 juni 1941 men har erhållit fortsatt giltighet senast genom lag den 3 maj 1946 (nr 176), enligt vilken 1940 års lag gäller till och med den 30 juni 1947. I proposition till riksdagen den 24 januari 1947 (nr 35) har Kungl. Maj:t framlagt förslag om förlängning av lagen till och med den 30 juni 1948.

Förordnande om tillämpning av vissa av lagens bestämmelser har meddelats, i fråga om *svenska medborgare* genom kungörelser den 20 december 1940 (nr 1011), den 23 maj 1941 (nr 270), den 5 juni 1942 (nr 317), den 17 juni 1943 (nr 351), den 22 juni 1944 (nr 360), den 15 juni 1945 (nr 299) och den 29 juni 1946 (nr 380), i förhållande till *Schweiz* genom kungörelser den 20 december 1940 (nr 1012), den 23 maj 1941 (nr 271), den 5 juni 1942 (nr 318), den 17 juni 1943 (nr 352), den 22 juni 1944 (nr 361), den 15 juni 1945 (nr 300) och den 29 juni 1946 (nr 381), i förhållande till *Norge* genom kungörelser den 9 maj 1941 (nr 238), den 28 juni 1941 (nr 576), den 30 december 1941 (nr 976), den 30 juni 1942 (nr 530), den 31 december 1942 (nr 969), den 30 juni 1943 (nr 460), den 31 december 1943 (nr 922), den 22 juni 1944 (nr 371), den 22 december 1944 (nr 795), den 29 juni 1945 (nr 435), den 21 december 1945 (nr 846), den 29 juni 1946 (nr 387) och den 29 november 1946 (nr 723), i förhållande till *Finland* genom kungörelser den 23 maj 1941 (nr 272), den 5 juni 1942 (nr 319), den 21 maj 1943 (nr

251), den 22 juni 1944 (nr 369), den 15 juni 1945 (nr 303) och den 29 juni 1946 (nr 384), i förhållande till *Storbritannien och Norra Irland* genom kungörelser den 19 juli 1941 (nr 662), den 5 juni 1942 (nr 320), den 17 juni 1943 (nr 353), den 22 juni 1944 (nr 362), den 15 juni 1945 (nr 301) och den 29 juni 1946 (nr 382), i förhållande till *Danmark* genom kungörelser den 30 augusti 1941 (nr 717), den 5 juni 1942 (nr 322), den 17 juni 1943 (nr 355), den 22 juni 1944 (nr 364), den 15 juni 1945 (nr 302) och den 29 juni 1946 (nr 383), i förhållande till *Nederländerna* genom kungörelser den 10 april 1942 (nr 165), den 17 juni 1943 (nr 357), den 22 juni 1944 (nr 366), den 27 september 1945 (nr 644) och den 29 juni 1946 (nr 386), i förhållande till *Belgien* genom kungörelser den 5 september 1942 (nr 752), den 17 juni 1943 (nr 358), den 22 juni 1944 (nr 367) och den 14 september 1946 (nr 599), i förhållande till *Luxemburg* genom kungörelser den 5 september 1942 (nr 753), den 17 juni 1943 (nr 359), den 22 juni 1944 (nr 368) och den 29 juni 1946 (nr 388), i förhållande till *Ungern* genom kungörelser den 31 december 1943 (nr 942), den 22 juni 1944 (nr 370) och den 14 september 1946 (nr 598), i förhållande till *Canada* genom kungörelser den 14 september 1944 (nr 601), den 15 juni 1945 (nr 304) och den 29 juni 1946 (nr 385) samt i förhållande till *Amerikas förenta stater* genom kungörelse den 25 april 1947 (nr 148).

Vissa av lagens bestämmelser ha tidigare varit tillämpliga i förhållande till *Tyska riket jämte Böhmen-Mähren* samt *Frankrike*. De i förhållande till dessa stater utfärdade kungörelserna gällde, i fråga om den förra till och med den 30 juni 1945 och beträffande den senare till och med den 30 juni 1946.

De nu gällande kungörelserna medgiva icke tillämpning av alla de förmåner, vilka kunna beredas enligt lagen, och även i fråga om de förmåner beträffande vilka förordnande meddelats gälla vissa begränsningar. Kungörelserna avse sålunda endast följande tre slag av förmåner, nämligen återupptagande av patentsökning, som avförts, förklarats förfallen eller avslagits, återupprättande av patent, som förfallit på grund av att årsavgift ej erlagts, samt förlängning av prioritetstid. Vidare är en huvudregel i kungörelserna, att den försummade fristen ej får överskridas med mer än sex månader resp. sex månader från utfärdande av kungörelse i förhållande till vederbörande land (i förhållande till ett par stater är motsvarande tid bestämd till nio månader). Ytterligare gäller — med visst undantag — enligt kungörelserna, att förmånen i fråga är beroende av att patentmyndigheten i det särskilda fallet finner, att sökanden kan anses ha haft av krigsförhållandena betingade särskilda svårigheter att iakttaga den vanliga fristen. Slutligen må nämnas, att enligt kungörelserna skall patenttiden vid förlängning av prioritetstiden räknas från utgången av den ordinära ettåriga prioritetstiden, d. v. s. patenttiden blir ej längre än om denna hade iakttagits.

Dessa begränsningar överensstämman i stort sett med uttalanden under förarbetena till 1940 års lag (se proposition nr 4 till 1940 års urtima riksdag och tredje särskilda utskottets utlåtande nr 13 vid samma riksdag). Från vissa håll, särskilt organisationer inom näringslivet, hade förordats, att begräns-

ningar av detta slag skulle intagas i själva lagtexten. Detta avvisades, då det borde finnas visst utrymme att besluta efter omständigheterna, men föredragande departementschefen uttalade, att de i lagen givna befogenheterna icke borde tagas i bruk i vidare mån än nödigt. De svårigheter, som rubbningarna i de vanliga fristerna kunde vålla det svenska näringslivet, särskilt genom uppkommande rättsosäkerhet, krävde synnerligt beaktande. I tillämpningskungörelserna borde längre tid för fristförlängning än sex månader medgivas endast, om det påkallades av särskilda skäl. I förordnande borde vidare regel om prövning av att sökanden haft giltig anledning att icke iakttaga viss frist uppställas, såframt ej synnerliga skäl föranledde till annat. Vidare borde förkortning av patenttiden vid förlängning av prioritetstid föreskrivas så långt möjligt. Här ifrågakvarande uttalanden av departementschefen underströkos av utskottet.

Även i samband med första världskriget vidtogos åtgärder i syfte att bereda lättnader för patenthavare och patentsökande. Beträffande dessa åtgärder får jag hänvisa till promemorian (sid. 31 och 32).

Överenskommelsen.

Såsom inledningsvis omnämnts träffades i februari detta år i Neuchâtel i Schweiz en internationell överenskommelse rörande bibehållande och återställande av rättigheter på det industriella rättsskyddets område, vilka berörts av det andra världskriget, jämte tillhörande slutprotokoll och tilläggsprotokoll. Av innehållet i överenskommelsen må här i korthet återgivas följande bestämmelser av betydelse för svenska förhållanden.

Till en början må anmärkas, att överenskommelsen avser ej endast patent utan även mönster och varumärken.

Enligt artikel 1 i ö v e r e n s k o m m e l s e n skall prioritetstid, som ej gått till ända den 3 september 1939 eller som uppstått därefter, förlängas till den 31 december 1947. Förlängningen skall medgivas generellt utan prövning i det särskilda fallet, huruvida på grund av krigsförhållanden förelegat svårighet att iakttaga den ordinära prioritetstiden.

Artikel 2 innebär i huvudsak, att det skall ges en allmän rätt att senast den 30 juni 1948 erlägga avgift eller eljest uppfylla föreskrift, vars iakttagande erfordras för att förvärva eller bevara skydds rätt och normalt skulle skett den 3 september 1939 eller senare. För svenskt vidkommande får detta främst den betydelsen, att i nämnda fall återställande skall ske av ansökningar och skydds rätter, som gått förlorade. En materiell prövning är ej heller här avsedd.

Artiklarna 3 och 4 avse vissa specialspörsmål i samband med varumärkesförnyelse.

Artikel 5 betyder ur svensk synpunkt framför allt, att tiden den 3 september 1939—den 30 juni 1947 ej får räknas med, då det gäller att fastställa, om patenthavares underlåtenhet att utöva uppfinningen skall medföra att tvångslicens kan beviljas. Vidare innebär artikeln, att patent efter överens-

kommelsens ikraftträdande överhuvud taget ej kan drabbas av tvångslicens-påföljd före den 30 juni 1949.

Artikel 6 behandlar skyddet för godtroende tredje man. Det uttalas i första stycket att, om han börjat utövning under tiden den 3 september 1939—den 31 december 1946, han får fortsätta utövningen, därvid i fråga om villkoren hänvisas till varje lands interna lagstiftning. Andra stycket ger en motsvarande utövningsrätt åt den som under tiden den 3 september 1939—den 31 december 1945 sökt patent å uppfinning, därest denne på grund av krigsförhållandena hindrats att igångsätta en utövning.

I artikel 7 uttalas, att de i överenskommelsen stadgade förmånerna endast innebära ett minimum, varför varje land kan medgiva mer vittgående förmåner än de i artiklarna 1—5 stipulerade och kan underlåta att utnyttja de i artikel 6 angivna möjligheterna till inskränkningar.

Artikel 8 fastslår, att överenskommelsen ej gör intrång på vad som är eller blir bestämt i fredsfördrag.

I artikel 9 stadgas, att överenskommelsen står öppen för alla länder, som tillhöra Parisunionen. Den träder för varje signatärmakt i kraft i och med att den ratificeras av vederbörande land, och det uttalas, att ratifikation bör ske så snart som möjligt. Även unionsländer, som ej omedelbart underteckna överenskommelsen, äga senare ansluta sig till densamma.

Slutprotokollet innehåller två punkter. Enligt punkt I skall varumärkesanvändning under tiden den 3 september 1939—den 30 juni 1947 å varor, som å vederbörande regerings vägnar införts för krigföringens behov m. m., icke anses som varumärkesintrång men å andra sidan ej reducera märkesinnehavarens rätt i framtiden. Punkt II innebär, att prioritetsförmån enligt artikel 1 i huvudöverenskommelsen skall tillkomma tjeckoslovaker, som under tiden den 1 augusti 1940—den 4 maj 1945 (då patentverket i Prag var stängt) sökt patent vid tyska patentverket.

Enligt tilläggsprotokollet skall vad i punkt I av första slutprotokollet är stadgat om varumärken analogiskt tillämpas å patent, såframt införseln ägt rum å de allierade eller associerade nationernas område eller till ett land i fiendskap med dem.

Såsom framgår av redogörelsen för överenskommelsens innehåll äro de däri stadgade förmånerna mer vidsträckta än de förmåner som kunna beviljas med stöd av 1940 års lag och, framför allt, än de som medgivits i de med stöd av lagen utfärdade tillämpningskungörelserna. De huvudsakligaste skillnaderna i förhållande till vad nu gäller torde — fränsett att överenskommelsen avser ej endast patent utan även mönster och varumärken — vara följande:

- 1) överenskommelsen lämnar ej möjlighet till den nuvarande begränsningen av fristförlängningen till sex (nio) månader;
- 2) materiell prövning, huruvida i det särskilda fallet svårighet förelegat att på grund av krigsförhållandena iakttaga den vanliga fristen, kan enligt överenskommelsen ej ske;

3) möjligheten att besluta om tvångslicens vid underlåtenhet att utöva patenterad uppfinning är enligt överenskommelsen begränsad; och

4) enligt överenskommelsen torde däri stadgade förmåner bli tillämpliga i förhållande till betydligt flera stater än vad för närvarande är förhållandet.

Överenskommelsen har undertecknats å följande staters vägnar, nämligen Belgien, Brasilien, Danmark, Finland, Frankrike, Grekland, Irland, Italien, Libanon, Lichtenstein, Luxemburg, Marocko (franska zonen), Nederländerna, Nya Zeeland, Polen, Portugal, Rumänien, Schweiz, Storbritannien med Norra Irland, Sverige, Syrien, Tjeckoslovakien, Tunis, Turkiet och Ungern. Dessa stater med undantag av Danmark, Irland, Nederländerna, Portugal och Syrien ha undertecknat jämväl det första slutprotokollet samt vissa av dem även tilläggs slutprotokollet. Hittills har ratifikation av överenskommelsen medhunnits endast av Schweiz.

Det må slutligen här nämnas, att vid konferensen i Neuchâtel fastslogs, att varje land som önskar ansluta sig till överenskommelsen måste godtaga denna i sin helhet; reservationer på särskilda punkter vore alltså ej tillåtna. Där- emot mötte ej hinder att ansluta sig till huvudöverenskommelsen men ställa sig utanför slutprotokollen eller ett av dessa.

I den i ärendet upprättade promemorian har förordats att Sverige borde ansluta sig till överenskommelsen jämte det första slutprotokollet. Beträffande skälen för denna ståndpunkt får jag hänvisa till promemorian, vari jämväl lämnats en redogörelse för tidigare framkomna förslag om en internationell överenskommelse i ämnet (sid. 35—37).

Lagförslaget.

I det vid promemorian fogade förslaget till *lag om återställande i vissa fall av rätt till patent, mönster och varumärke m. m.* ha överenskommelsens regler upptagits såvitt dessa äro av betydelse för den svenska rättstillämpningen. Därjämte ha dessa regler kompletterats på de punkter, där i anslutning till överenskommelsen vederbörande stat äger själv meddela närmare föreskrifter. Lagförslaget har givits en allmängiltig avfattning och reglerar sålunda hithörande frågor i förhållande icke blott till fördragsslutande stater utan till främmande makter överhuvud. Avsikten är alltså, att lagen — vilken i likhet med 1940 års lag enligt förslaget har karaktären av fullmaktslag såvitt angår förhållandet till utlandet — skall kunna utgöra grundval för tillämpningskungörelser även i förhållande till stater, som stå utanför överenskommelsen. Enligt förslaget skall den nya lagen träda i kraft den 1 juli 1947, från och med vilken dag 1940 års lag skall upphöra att gälla.

I lagförslaget behandlas till en början återupptagande av ansökning och återupprättande av skydds rätt jämte därmed sammanhängande spörsmål (1—8 §§).

Enligt 1 § möjliggöres återupptagande av ansökning om patent eller om registrering av mönster eller varumärke eller om förnyelse av varumärkesregistrering. I lagrummet stadgas i anslutning till artikel 2 i överens-

kommelsen, att om sådan ansökning, som gjorts före den 30 juni 1947, förklarats förfallen eller avslagits genom beslut som vunnit laga kraft i anledning av att sökanden ej iakttagit vad honom ålegat i fråga om talan mot beslutet, sökanden äger få ansökningen återupprättad genom att senast den 30 juni 1948 fullgöra vad för ärendets fullföljande erfordrats. Detsamma skall även gälla patentansökning, som avförts enligt reglerna i patentförordningen. Som förutsättning för återupptagande gäller att den frist som skolat iakttagas utgått efter den 31 augusti 1939 men före den 30 juni 1948.

I 3 § givas regler om återupprättande av skydds rätt. Enligt patentförordningen skall årsavgift erläggas för patent före ingången av varje patentår från och med det andra. Underlåtes detta, kan avgiften dock under en respittid av tre månader erläggas med förhöjning av $\frac{1}{5}$, och därpå följer en andra respittid av tre månader, under vilken avgiften höjes med ytterligare $\frac{1}{5}$, dock minst 25 kronor. Först om även den andra respittiden försummas, går patentet förlorat. I lagen om varumärken stadgas, att varumärke registreras för tio år från registreringsdagen; registreringen kan emellertid förnyas med tio år åt gången. Ansökan om förnyelse skall göras före utgången av registreringsperioden; dock kan ansökan göras inom tre månader därefter, i vilket fall ansökningsavgiften skall utgå med viss förhöjning. Till undvikande av rättsförlust till följd av dessa bestämmelser stadgar nämnda lagrum i förslaget i anslutning till artikel 2, att om patent förfallit under tiden den 1 september 1939—den 29 juni 1948 till följd av underlåtenhet att erlagga årsavgift eller skydd för varumärke upphört på grund av uraktlåtenhet att under nämnda tid förnya registreringen, skydds rätten må återupprättas genom att senast den 30 juni 1948 fullgöres vad tidigare skolat iakttagas. Det fordras alltså, att betalning sker av den eller de ej förut guldna avgifter, som tidigare skolat med stadgad förhöjning erläggas för bevarande av skydds rätten. Beträffande mönster uppkommer däremot ej fråga om återupprättande, då skyldighet att erlagga avgift eller eljest uppfylla någon förpliktelse ej föreligger för att bevara vunnit mönsterskydd.

I fråga om den närmare innebörden av återupptagande och återupprättande givas regler i 2 § första stycket och 4 §. Huvudregeln är den, att genom sådan åtgärd återställes ansökningen resp. skydds rätten i dess ursprungliga skick. I förstnämnda lagrum stadgas sålunda, att återupptagen ansökning skall anses gjord å den ursprungliga ansökningstiden. Ansökningen får alltså samma ställning i förhållande till andra ansökningar som den hade tidigare, och skyddstiden för patent och mönster räknas från den ursprungliga ansökningsdagen (i fråga om varumärke räknas skyddstiden från registreringsdagen), som också blir normgivande för skyldigheten att erlagga årsavgifter för patent. Med avseende å återupprättande stadgas i 4 §, att återupprättat patent eller varumärke skall i fråga om skyddstid och skyldighet att utöver vad i 3 § sägs erlagga avgifter så anses, som hade skyddstiden varit gällande utan avbrott. Patenttiden skall alltså vid återupprättande räknas från den ursprungliga ansökningsdagen och någon avräkning av den tid, under vilken patentet ej var gällande, skall ej äga rum.

Frågan om intrångspåföljd skall kunna inträda för utnyttjande under tid, då ansökningen eller skyddsrätten faktiskt varit ur kraft, har uttryckligen reglerats i 2 § andra stycket och 5 § första stycket. Regeln är den, att utnyttjande under sådan tid icke skall föranleda sådan påföljd. I det förra lagrummet stadgas sålunda, att vad som är stadgat om patentintrång ej skall äga tillämpning å utnyttjande, som skett efter det patentansökning avförts, förklarats förfallen eller avslagits men innan den återupptagits. Man har här kunnat inskränka sig till patent, enär utnyttjande före beviljande av mönster- eller varumärkesregistrering aldrig kan medföra påföljd. Enligt 5 § första stycket gäller motsvarande regel beträffande utnyttjande under tid efter det patentet upphört men innan återupprättande skett. I lagrummet gives vidare en föreskrift av samma innebörd med avseende å varumärke.

Beträffande skyddet för tredje man i övrigt meddelas bestämmelser i 2 § tredje och fjärde styckena samt 5 § andra stycket, vilka utformats i anslutning till artikel 6. Där stadgas, såvitt patent angår, att patent, som meddelats på grund av återupptagen ansökning eller som återupprättats, ej skall vara gällande mot någon som, efter det ansökningen avvisats eller patentet förfallit men före den 1 januari 1947 och innan vad för återupptagande eller återupprättande fordras blivit iakttagit, i god tro varit i utövning av den patenterade uppfinningen inom riket eller för sådan utövning där vidtagit väsentliga åtgärder. Vad sålunda är stadgat om patent, som meddelats på grund av återupptagen ansökning, skall äga motsvarande tillämpning å mönster, som registrerats på grund av återupptagen ansökning om registrering. I enlighet med överenskommelsen innehåller däremot lagförslaget icke något motsvarande tredjemansförbehåll med avseende å varumärken.

I 6 § regleras vissa administrativa spörsmål, i vilket avseende torde få hänvisas till lagförslaget.

Enligt 7 § medges i anslutning till artikel 5 viss lindring i utövningstvängt med avseende å patent. Enligt 15 § patentförordningen kan rätt att ersättning utöva patentskyddad uppfinning tillerkännas annan under förutsättning att uppfinningen, sedan tre år förflutit från patentets beviljande, ej inom riket utövats i ett mot förhållande därstädes svarande omfång och patenthavaren ej visar giltig anledning till underlåtenheten. Enligt nyssnämnda lagrum i förslaget gäller, att vid bedömande av talan, som efter den 1 juli 1947 väckes enligt 15 § patentförordningen, tiden den 1 september 1939—den 30 juni 1947 icke skall medräknas i den där angivna treårstiden samt att denna tid aldrig skall anses uppnådd före den 30 juni 1949.

I 8 § regleras frågan om bestämmelsernas tillämpning å svenskar och utlänningar. Reglerna skola utan särskilt förordnande äga tillämpning å svenska medborgare. För reglernas giltighet till förmån för utlänningar fordras däremot förordnande av Kungl. Maj:t. Sådant förordnande må meddelas endast under förutsättning av ömsesidighet eller om eljest särskilda skäl därtill föranleda, varvid i förordnandet må å ena sidan vidtagas begränsningar eller uppställas villkor samt å andra sidan de i 1 och 3 §§ uppställda sluttiderna utsträckas med högst sex månader.

9—11 §§ av lagförslaget innehålla bestämmelser om förlängning av prioritetstid. Den ordinära prioritetstiden — d. v. s. den tid under vilken den som sökt skydd i ett till Parisunionen hörande land åtnjuter skydd i de andra unionsländerna mot nyhetshinder och andra ansökningar — är tolv månader för patent samt sex eller fyra månader för mönster och varumärken. I 9 § i förslaget stadgas i anslutning till artikel 1 i överenskommelsen, att Kungl. Maj:t äger förordna om förlängning av denna tid till den 31 december 1947, såframt den ordinära prioritetstiden ej gått till ända den 1 september 1939 och börjat löpa före den 1 januari 1947. Sådan förlängning skall ske utan prövning, huruvida i det särskilda fallet på grund av krigsförhållandena förelegat särskilda svårigheter att iakttaga den vanliga prioritetstiden.

Enligt 10 § första stycket skall skyddstiden för patent och mönster, när förlängd prioritetstid tagits i anspråk, anses börja löpa med utgången av den ordinära prioritetstiden. I fråga om varumärken har däremot icke ansetts föreligga anledning att föreskriva motsvarande regel, eftersom skyddstiden i fråga om varumärken kan förlängas genom förnyelse.

I andra stycket av 10 § gives en särskild regel om skydd för tredje man. Enligt svensk patenträtt är patent ej gällande mot någon, som vid tiden för ansökningen utövade den patenterade uppfinningen. Dylik s. k. förnyarrätt kan alltså grundläggas genom utövning under prioritetstid och någon ändring i detta hänseende torde ej inträda om prioritetstiden förlänges. Jämlikt nämnda lagrum skall patent, som meddelats på grund av ansökning för vilken förlängd prioritetstid tagits i anspråk, ej heller gälla mot den, som innan denna ansökning inkommit och före den 1 januari 1946, här i riket i god tro sökt patent å samma uppfinning eller hans rättsinnehavare, såframt utövning av uppfinningen försvarats genom utomordentliga, av krig föranledda förhållanden.

Förordnande om prioritetsförlängning i förhållande till främmande stat må enligt 11 § i förslaget meddelas endast under förutsättning av ömsesidighet eller om eljest särskilda omständigheter därtill föranleda. Härvid må uppställas begränsningar och villkor men å andra sidan den i 9 § fastställda sluttiden utsträckas med högst sex månader.

Yttrandena.

Yttranden över promemorian jämte därvid fogat lagförslag ha efter remiss avgivits av kommerskollegium, patent- och registreringsverket, Sveriges industriförbund, svenska uppfinnareföreningen, svenska industriens patentingenjörers förening och svenska patentombudsföreningen. Kommerskollegium har vid sitt yttrande fogat utlåtanden från Stockholms handelskammare, handelskammaren i Göteborg och Skånes handelskammare.

De hörda myndigheterna och sammanslutningarna ha samtliga med undantag av industriförbundet, som ej tagit bestämd ståndpunkt i frågan, uttalat sig för en ratifikation av den i Neuchâtel avslutade överenskommelsen. I flera av yttrandena har i samband härmed framhållits, att en an-

slutning, med därav följande beviljande i förhållande till utlandet av mer vidsträckta förmåner än hittills, visserligen medförde övervägande olägenheter för den svenska industrien. De skäl som från mera allmän synvinkel talade för överenskommelsens biträdande finge emellertid anses avgörande.

Kommerskollegium har sålunda erinrat om, att redan i samband med tillkomsten av 1940 års lag från näringslivets sida uttalades betänkligheter med hänsyn till den osäkerhet som de däri medgivna förmånerna måste draga med sig för den industriella verksamheten i allmänhet. Än starkare betänksamhet måste hysas mot att nu, sedan kriget upphört och de fredliga förbindelserna börja återupptagas, förlänga detta undantagstillstånd. Överenskommelsen hade emellertid undertecknats av ett stort antal stater. Med hänsyn därtill och då den prioritetsförlängning som genom överenskommelsen tillförsäkrades utländska uppfinnare avsåge endast själva sökandet av patent men patenttidens slut infölle vid samma tidpunkt som om patent sökts i normal ordning, ville kollegium ej motsätta sig att överenskommelsen ratificerades från svensk sida.

Handelskammaren i Göteborg har anfört följande.

En anslutning till överenskommelsen från Sveriges sida synes i det stora hela mera vara till fördel för vissa främmande länders medborgare än för svenska medborgare, vilka senare ju haft större möjligheter under kriget att såväl upprätthålla och fullfölja redan uppkomna skyddsätter som skapa nya genom att inlämna ansökningar, vare sig det gäller vårt eget land eller utlandet. I nuvarande läge torde därför en anslutning vara mindre önskvärd för det svenska näringslivet, i varje fall för den svenska industrien, till vars fria förfogande i Sverige de utländska uppfinningarna eljest kunna stå.

Om emellertid hänsyn toges till önskvärdheten av vårt lands medverkan i det internationella samarbetet för undanröjande eller minskande av världskrigets skador på det internationella rättsskyddets område, är det möjligt att fördelarna av en anslutning till den föreliggande överenskommelsen ändock överväga de nackdelar för den svenska industrien, som en anslutning kan antagas medföra. Det synes sannolikt, att överenskommelsen i fråga kommer att ratificeras av åtminstone de allra flesta av de stater, som undertecknat densamma, och dessutom kanske av även andra stater. Under sådana förhållanden kan en uppoffring från vårt lands sida i nuvarande situation verka gynnsamt för framtiden och medföra en viss good-will.

Svenska industriens patentingenjörers förening har till en början framhållit, att ur den svenska industriens synpunkt det icke vore eftersträfvansvärt att ernå vare sig separata eller generella internationella överenskommelser om lättnader i svårigheter, som huvudsakligen för de krigförande nationerna uppkommit i fråga om förvärvandet eller vidmakthållandet av patentskydd. Å andra sidan funne föreningen i det internationella samarbetets intresse likväl angeläget att vårt land icke vägrade sin medverkan till ömsesidigt genomförande av åtgärder till bibehållande och återställande av skydds rätt för industriell egendom, vilken lidit avbräck av det andra världskriget, i den mån sådan medverkan kunde lämnas utan alltför påtagliga nackdelar för det svenska näringslivet.

Sedan föreningen påpekat, att ett vidhållande av principen om materiell

prövning samt om begränsning av patenttid och frister ansetts vara av särskilt värde ur svensk synpunkt, har föreningen beträffande den materiella prövningen anfört följande.

Vad den materiella prövningen av inkomna förlängningsansökningar beträffar har det i praktiken visat sig, att bestämmelsen härom i 1940 års lag blivit i huvudsak illusorisk, i det att patentverkets besvärsavdelning på grund av det stora antalet hitintills med stöd av lagen ingivna dylika ansökningar, främst avseende förlängd prioritet, nödgats tillämpa bestämmelsen så liberalt, att i regel sökandens obestyrkta uppgift godtagits om att svårigheter på grund av krigsförhållandena förefunnits för denne att fullgöra vad honom ålegat. Därest vårt land nu skulle biträda en internationell överenskommelse med liknande förmåner, torde möjligheten att göra bruk av dessa i Sverige kunna förväntas bli utnyttjad i än större utsträckning, varför med hänsyn till besvärsavdelningens nyssnämnda praxis det uppenbarligen bleve för Sveriges vidkommande utan reell betydelse, om bestämmelsen om materiell prövning kunnat upprätthållas. Snarare synes det föreningen på grund av reciprocitetskravet vara att befara, att en dylik, utomlands måhända strikt tillämpad bestämmelse skulle kunna avsevärt försvåra för svenskar att i utlandet tillgodogöra sig de medgivna förmånerna, då ju svenska sökande merendels torde ha betydligt mindre möjlighet än utlänningar att kunna leda i bevis förekomsten av genom kriget framkallade svårigheter att vidtaga ordinarie föreskrivna skyddsåtgärder. Under förutsättning att besvärsavdelningens materiella prövning icke kan göras verkligt effektiv, finner föreningen följaktligen det eljest önskvärda kravet på materiell prövning böra få falla.

Beträffande patenttiden har föreningen funnit det synnerligen tillfredsställande att överenskommelsen fått sådan utformning, att föreskriften i 1940 års lag om begränsning av denna tid vid prioritetsförlängning kunde bibehållas även om Sverige biträdde överenskommelsen.

Vad angår den nu stadgade begränsningen av fristförlängningen till i regel sex månader — vilken vid biträde till överenskommelsen måste uppgivas — har föreningen påpekat, att genom att tillämpningskungörelserna utfärdats vid skilda tidpunkter de i realiteten medgivna förlängningarna blivit synnerligen varierande för de olika ländernas medborgare, eftersom fristen brukat räknas från utfärdandet i de fall den gått till ända dessförrinnan. Därigenom hade i avsevärd grad gynnats medborgare i sådant land, i förhållande till vilket kungörelse utfärdats vid en sen tidpunkt, under det att medborgare i speciellt våra nordiska grannländer blivit missgynnade, enär bilaterala avtal med dessa länder träffats redan under ett tidigt skede av kriget. Då möjlighet till liknande bilaterala överenskommelser med Sverige på basis av 1940 års lag alltjämt stode öppen för andra länder, exempelvis Amerikas förenta stater, i förhållande till vilka tillämpningskungörelser ännu ej utfärdats,¹ syntes det föreningen uppenbart, att en för alla reciprocitet erbjudande länder likartad reglering av de medgivna förmånerna framstode som ur rättvisesynpunkt mest ändamålsenlig.

¹ Kungörelse om tillämpning av 1940 års lag i förhållande till Amerikas förenta stater har nu utfärdats.

På grund av det anförda och då i fråga om patent blivit i huvudsak tillfredsställande sörjt för tredje mans rätt har föreningen ansett sig kunna tillstyrka ratifikation av överenskommelsen såvitt anginge patent. Även vidkommande bestämmelserna om mönster syntes en anslutning kunna godtagas. Däremot kunde enligt föreningens uppfattning vissa stadganden avseende varumärkesskyddet giva anledning till någon tvekan beträffande godtagbarheten från svensk sida. Föreningens betänkligheter hänförde sig icke till de i överenskommelsen medgivna förmånerna utan till skyddet för tredje mans rätt, vilken föreningen ansåge i fråga om varumärken ha blivit mindre väl tillgodosedd. Det förefölle nämligen föreningen betänkligt, att vid registrering av varumärke, för vilket förlängd prioritet tagits i anspråk, eller vid återupptagande av varumärkesansökan eller återupprättande av varumärkesregistrering under mellantiden i god tro påbörjad användning av samma märke ej skulle få fortsättas, ens i fall där avsevärda kostnader nedlagts på inarbetande av märket. Särskilt betänkligt förefölle det, att en under mellantiden för annan redan beviljad registrering kunde bli ogiltig. Då emellertid varje land, som önskade ansluta sig till överenskommelsen, måste godtaga denna i dess helhet utan reservationer och föreningens betänkligheter med avseende på varumärkesbestämmelserna måhända hade mera teoretisk än praktisk betydelse, ansåge sig föreningen icke böra på grund av dessa betänkligheter avstyrka Sveriges anslutning till överenskommelsen.

Industriförbundet har förklarat sig vidhålla sin tidigare i annat sammanhang uttalade uppfattning, att ett godkännande av överenskommelsen ur rent industriell synpunkt måste medföra övervägande ofördelaktiga verkningar. Förbundet insåge emellertid, att andra omständigheter kunde tala för ett godkännande men kunde icke yttra sig om, huruvida dessa vore så tungt vägande, att de industriella synpunkterna skäligen borde stå tillbaka. Vad nu anförts hänförde sig närmast till patentskyddet. Enligt överenskommelsen skulle förlängning av frister ifrågakomma jämväl beträffande mönster- och varumärkesskydd. I promemorian hade framhållits att en förlängning av prioritetsfristen för utländska varumärkesansökningar i vissa fall kunde medföra, att en under mellantiden vunnen registrering därigenom bleve ogiltig, varvid uttalats att detta kunde vara betänkligt ur rättssäkerhetssynpunkt. Förbundet ville understryka detta och tillägga, att enär varumärkeslagen icke kände någon för användarrätt, följden kunde bli att varumärkeshavaren även förlorade rätten att i fortsättningen använda sitt kanske med stora kostnader sedan flera år tillbaka inarbetade märke.

Vad angår det vid promemorian fogade lagförslaget har detta i stort sett tillstyrkts i de avgivna yttrandena. Därvid har bl. a. framhållits, att de förefintliga möjligheterna att inom överenskommelsens ram begränsa dess ur svensk synpunkt ogynnsamma verkningar väl tillvaratagits. I samband härmed har även i ett par yttranden påpekats, att ett godtagande av förslagens bestämmelser i detta syfte varit en förutsättning vid tillstyrkande av överenskommelsens ratificerande.

På ett par punkter ha emellertid erinringar framförts. Vad angår patenttiden när förlängd prioritetstid tagits i anspråk har sålunda *svenska patentombudsföreningen* ifrågasatt, om icke i anslutning till amerikansk lagstiftning i ämnet tiden borde börja löpa från dagen för patentansökningen men begränsas till 20 år från denna dag.

Vad angår de i 2 § tredje stycket och 5 § andra stycket upptagna bestämmelserna om tredje mans rätt till fortsatt utnyttjande har föreningen vidare framhållit, att sådan rätt för tredje man visserligen borde finnas, men att licensavgift borde utgå till patenthavaren, såvida icke särskilda skäl talade för motsatsen.

Patentombudsföreningen har slutligen berört frågan om avgiftsskyldighet för tid, då patent varit ur kraft, samt i detta hänseende uttalat följande.

Redan bestämmelsen i 1940 års lag om sådan skyldighet har väckt stark irritation bland utländska patentsökande; det har ansetts att Sverige därigenom på ett osympatiskt sätt utnyttjat situationen gentemot nationer, vilkas medborgare varit helt urståndsatta att under de rådande förhållandena sörja för upprätthållande av sina svenska skyddsätter. Redan erläggande av normala avgifter utan förhöjning för den del av skyddstiden, då patentskydd faktiskt icke förelegat, betraktas på många håll såsom obilligt. Ännu mera obilligt och rentav stötande för rättskänslan måste det då synas, om ej endast de normala avgifterna utan dessutom straffavgifter i sådana fall avkrävas patenthavaren. Det bör i detta samband observeras, att det återupprättade patentet ofta måste synas patenthavaren vara mindre värt än ett patent som haft förmånen åtnjuta obruten skyddstid. Detta förklaras främst därav, att under den tid, patentet varit förfallet, tredje man kan ha påbörjat utövning av uppfinningen och därmed förvärvat rätt att utan ersättning till patenthavaren fortsätta denna utövning, även om patentet senare återupprättas.

För erläggande av sådana avgifter för den tid, då patentet faktiskt varit förfallet, synes endast fiskaliska skäl tala och föreningen uttrycker såsom sin bestämda uppfattning, att det vore till skada för vårt lands anseende om den svenska staten skulle anse sig böra på sådana skäl uttaga dylika avgifter av patentinnehavare, som tillhöra av kriget drabbade länder. Statsfinansiellt måste ju de nu ifrågavarande avgifterna spela en mycket obetydlig roll.

I samma riktning har *Skånes handelskammare* uttalat sig. Enligt handelskammarens mening kunde det sålunda ifrågasättas, om icke med tanke på vårt lands good-will i utlandet bestämmelsen att förhöjd avgift skulle utgå i nu avsedda fall kunde modifieras. I händelse av reciprocitet borde lämpligen den ordningen tillämpas, att avgifterna uttoges med fastställt belopp utan förhöjning.

Departementschefen.

Förvärvande eller vidmakthållande av patentskydd och andra skyddsätter på det industriella området kan i olika avseenden omöjliggöras eller försvåras till följd av krig. De under och efter ett krig rådande onormala förhållandena kunna sålunda medföra, att ansökningshandlingar ej framkomma i behörig tid samt att stadgade frister för erläggande av avgifter eller

vidtagande av andra åtgärder för skydds rättens bestånd ej kunna iakttagas. Då rättsväsendet på området har internationell karaktär och därför är särskilt känsligt för rubbningar i de vanliga ekonomiska förbindelserna, framträda dylika olägenheter ej endast i de krigförande utan även i de neutrala staterna. Det andra världskriget har även i nu angivna hänseende sträckt sina verkningar till vårt land och framkallat svårigheter för såväl utländska som svenska rättssökande och rättsinnehavare. Vad nu sagts torde framför allt gälla patentväsendet, vars internationella karaktär är särskilt framträdande.

Redan under det kriget pågick vidtogos i åtskilliga länder särskilda åtgärder för att komma till rätta med nu antydda svårigheter. Såsom framgår av den tidigare lämnade redogörelsen genomfördes även i vårt land i början av kriget en särskild lagstiftning i syfte att mildra de av kriget föranledda svårigheterna på patenträttens område. Lagen i ämnet, som utfärdades den 1 november 1940, innehåller föreskrifter om förlängning av vissa frister och om andra lättnader till förmån för patentsökande och patenthavare. För tillämpning av lagens föreskrifter erfordras förordnande av Kungl. Maj:t, och sådant förordnade kan, såvitt angår främmande stat eller medborgare i sådan stat, meddelas endast under förutsättning av ömsesidighet. Förordnande om lagens tillämpning har som förut nämnts meddelats, förutom beträffande svenska medborgare, i förhållande till ett flertal länder, vilka medgivit oss motsvarande förmåner.

Efter krigets upphörande har bland flera av de till Parisunionen för industriellt rättsskydd anslutna staterna en strävan gjort sig gällande att på ett mera tillfredsställande sätt än dessförinnan kunnat ske tillgodose de intressen rörande det industriella rättsskyddet vilka satts på spel genom kriget. På initiativ av unionens internationella byrå i Bern hölls i februari i år en konferens mellan ett flertal unionsstater, däribland Sverige, i syfte att ernå en allmän reglering av hithörande frågor. Som resultat av förhandlingarna föreligger en särskild överenskommelse i ämnet, vilken såsom förut nämnts undertecknats jämväl å Sveriges vägnar under förbehåll om ratifikation av Kungl. Maj:t med riksdagens samtycke.

På sätt framgår av den lämnade redogörelsen innehåller överenskommelsen jämförelsevis vidsträckta bestämmelser om förlängning av frister och om återställande av rättigheter på det industriella rättsskyddets område. Flerstädes utomlands finnas emellertid redan vittgående bestämmelser om dylika lättnader och för många länder, som undertecknat överenskommelsen, innebär därför denna ej någon större ändring i förut tillämpade principer. I viss mån annorlunda ställer sig däremot saken för vårt land, där de i 1940 års lag stadgade förmånerna äro mer begränsade och dessa därjämte icke bragts i tillämpning i full utsträckning. Till en början avser sålunda överenskommelsen ej endast såsom 1940 års lag patent utan även mönster och varumärken. I fråga om patent innebär överenskommelsen vidare mer utsträckta förmåner än hittills tillämpats i Sverige. Sålunda kan vid en avslutning till överenskommelsen den i våra nuvarande kungörelser stadgade

begränsningen av fristförlängningen icke upprätthållas. Detsamma gäller den där för varje särskilt fall föreskrivna materiella prövningen om särskilda svårigheter förelegat att iakttaga den vanliga fristen. Förutom i dessa båda hänseenden, vilka äro de mest betydelsefulla, innebär överenskommelsen utvidgningar även i andra avseenden.

Såsom i promemorian framhållits och i yttrandena vitsordats skulle en utvidgning av förmånerna i enlighet med överenskommelsen medföra vissa olägenheter för det inhemska näringslivet. Vad först angår patenträtten — som i detta sammanhang torde vara av den ojämförligt största betydelsen — må sålunda framhållas, att en utsträckning av fristerna kan leda till beviljande för utländska intressenter av patent med påföljd att det svenska näringslivet på ett oberäknat sätt kommer att se sig stängt på områden, där man ej räknat med patentskydd. Härtill kan tydligen även ett slopande av den materiella prövningen bidra. Någon mer betydande skillnad torde dock ej inträda i förhållande till vad som blivit följden vid ett fasthållande av de hittills tillämpade principerna. Det må erinras, att i de fall, när förordnande om tillämpning av 1940 års lag i förhållande till visst land utfärdats under slutet av kriget eller efter dess upphörande, ganska långa förlängningar brukat medgivas i fråga om frister som utlöpt före förordnandet. Och vad angår den materiella prövningen ligger det i sakens natur, att vid bedömning av frågan, om underlåtenheten att iakttaga den ordinära fristen berott på krigsförhållandena, kravet på bevisning icke kan ställas högt. Den materiella prövningen torde alltså icke vara av större praktisk betydelse.

Ur svensk synpunkt synes såsom framhållits i promemorian intet behov föreligga att utsträcka lättnaderna till mönster- och varumärkesärenden. Mönsterregistreringen, som i vårt land omfattar endast alster av metallindustrin, är utan större betydelse. Utländska ansökningar om mönsterregistrering äro ganska fåtaliga och än mera sällan torde innehavare av svenska mönster söka registrering i utlandet. Utländska varumärkesansökningar äro visserligen förhållandevis vanliga men normalt brukar för dem ej begäras någon prioritet och om förnyelseansökan hindrats till följd av krigsförhållandena finnes i allmänhet möjlighet att genom ny registrering skydda märket. På liknande sätt torde i utlandet registrerade svenska varumärken, som till äventyrs under kriget satts ur kraft, i regel åter kunna bringas till giltighet. Å andra sidan kan vid införande i Sverige av regler om återupprättande av varumärkesregistrering en under mellantiden vunnen registrering bli ogiltig, vilket självfallet är en nackdel för svenska intressen. I stort sett torde dock kunna sägas, att även om särbestämmelser om mönster och varumärken icke äro önskvärda ur intern svensk synpunkt, de dock ej äro ägnade att medföra större praktiska olägenheter.

Om sålunda nackdelarna för det inhemska näringslivet av den ifrågasatta utvidgningen av förmånerna för utländska intressenter enligt min mening icke äro alltför betydande, kan dock icke bortses från att dessa olägenheter icke till fullo uppvägas av att motsvarande lättnader beviljas svenska intressen utomlands. Svenska patentsökande och patenthavare utomlands ha nämligen självfallet ej i lika hög grad lidit intrång av krigstillståndet. En avväg-

ning ur begränsad svensk synpunkt skulle alltså närmast tala för att Sverige ställde sig utanför överenskommelsen. Enligt min mening kan man emellertid icke stanna härvid utan frågan måste bedömas ur en vidare synvinkel. Fler-talet stater av industriell betydelse torde komma att ansluta sig till överens-kommelsen. Det lärer vid sådant förhållande kunna befaras, att om Sverige icke biträder överenskommelsen, det nuvarande systemet med bilaterala avtal icke kan upprätthållas såvitt angår förhållandet till de fördragsslutande sta-terna. Dessa torde nämligen kunna förutses bli mindre benägna att träffa separata överenskommelser med de mera begränsade svenska förmånerna som grundval. I flera av yttrandena har vidare framhållits, att Sveriges good-will i utlandet skulle lida avbräck, därest man avböjde att biträda överens-kommelsen. Enligt min åsikt måste stor vikt fästas vid denna synpunkt. Sett på längre sikt torde åtgärder för upprätthållande av en dylik good-will på ett område med så utpräglad internationell karaktär som det industriella rätts-skyddets vara till fördel även i det inhemska näringslivets eget intresse. De skäl som sålunda tala för en anslutning synes böra tillerkännas avgörande betydelse. Härtill bidrager även, att inom överenskommelsens ram kunna vidtagas ganska betydande åtgärder till skydd för inhemska intressen. Jag vill alltså förorda, att överenskommelsen jämte det därtill fogade slutproto-kollet ratificeras från svensk sida. Däremot torde tillräcklig anledning icke föreligga att biträda jämväl det upprättade tilläggsslutprotokollet.

De regler av internationellt privaträttslig natur, vilka Sverige genom en an-slutning till överenskommelsen förbinder sig att tillämpa, torde böra inför-livas med den interna svenska rätten genom deras upptagande i en särskild lag. Denna bör emellertid kunna utgöra grundval för tillämpningsbestäm-melser även i förhållande till stater, som stå utanför överenskommelsen. Med hänsyn härtill bör åt lagen givas en allmängiltig karaktär. I lagen böra även upptagas erforderliga bestämmelser i de frågor, vilkas lösning i överenskom-melsen överlämnats åt den interna rätten.

Det genom promemorian framlagda förslaget till lag i ämnet har utarbe-tats från nu angivna utgångspunkter. I likhet med de i ärendet hörda myn-digheterna och sammanslutningarna finner jag förslaget väl ägnat att läggas till grund för lagstiftning. Samtidigt som det fyller de i överenskommelsen uppställda kraven synas däri på ett tillfredsställande sätt ha utnyttjats före-fintligena möjligheter att inom ramen av överenskommelsen tillgodose inhems-ka intressen. Jag kan alltså i allt väsentligt ansluta mig till förslaget samt får vad angår skälen till de särskilda bestämmelserna hänvisa till prome-morian. I fråga om ett par punkter i förslaget vill jag dock, delvis i anslut-ning till de avgivna yttrandena, framhålla följande.

Patenttiden skall enligt förslaget, då förlängd prioritetstid tagits i anspråk, räknas från utgången av den ordinära prioritetstiden och icke från den fak-tiska ansökningen. En förkortning av den verkliga patenttiden skall alltså ske. I flera av yttrandena har framhållits, att denna bestämmelse vore av särskilt värde för den inhemska industrien. På grund av bestämmelsen kan det ej — såsom i motsvarande fall skedde efter första världskriget — in-träffa, att den svenska industrien hindras att fritt utnyttja utländska upp-

finningar å tid, då det på grund av den allmänna tekniska utvecklingen varit naturligt att så kunnat ske. Jag vill alltså tillstyrka bestämmelsen och finner ej skäl att, såsom i ett yttrande ifrågasatts, vidtaga någon jämkning i densamma.

Enligt förslaget gäller att utövning under den tid, då skydds rätt eller ansökning därom ej var gällande, grundar rätt till fortsatt utnyttjande även om återställande av rätten eller ansökningen sedermera sker. I detta avseende ansluter sig förslaget till 1940 års lag. Svenska patentombudsforeningen har ifrågasatt, att licensavgift under viss förutsättning borde utgå vid sådan utövning. För en ändring av förslaget i sådan riktning, vilket skulle vara till nackdel för det inhemska näringslivet, finner jag dock ej tillräckliga skäl vara anförda.

Vad angår förslagens ståndpunkt i fråga om skyldighet att betala årsavgifter vid återupprättande av patent har anmärkning framställts i ett par yttranden. Enligt förslaget skola i nu avsett fall årsavgifter erläggas även för den tid, varunder patentet saknat gällande kraft. Avgifterna skola även utgå med sådan höjning som stadgas i 11 § patentförordningen. Förslaget i denna del ansluter sig till 1940 års lag och den efter förra världskriget genomförda lagstiftningen. Det kan visserligen synas obilligt, att för tid då skydd för uppfinningen ej åtnjutits utkräva ej endast avgifter av normal storlek utan även viss förhöjning å desamma. Då anledningen till patentets upphörande varit just underlåtenhet att betala dylika förhöjda årsavgifter, måste det emellertid anses följdriktigt att stadga en sådan avgiftsskyldighet. En befrielse från erläggande av årsavgifter för ifrågavarande tid skulle sålunda innebära en orättvisa mot de patenthavare, vilka under krigsåren i behörig tid inbetalt årsavgifter — till äventyrs med förhöjning — för sina patent utan möjlighet att under krigsåren utnyttja dem i normal omfattning. Motsvarande skulle även komma att gälla i förhållande till dem, vilka med stöd av 1940 års lag redan fått patent återupprättade och i samband därmed erlagt årsavgifter med stadgad förhöjning. Jag finner med hänsyn härtill icke tillräckliga skäl föreligga att, med frångående av principerna i nämnda lag, förorda någon ändring i förslaget på denna punkt.

Vad angår bestämmelsernas tillämpning i förhållande till utlandet har i promemorian — med tanke på sådana fall, då bestämmelserna skola sättas i kraft gentemot stat som icke anslutit sig till överenskommelsen — föreslagits möjlighet för Kungl. Maj:t att vidtaga begränsningar i förmånerna eller uppställa villkor för desamma. Mot ett till sitt innehåll så obestämt bemyndigande kunna vissa invändningar riktas. Det kan nämligen sägas, att Kungl. Maj:ts möjligheter i detta hänseende borde närmare utformas på sätt även skett i 1940 års lag. Emellertid anser jag det knappast erforderligt att i den nu tilltänkta lagen meddela några liknande regler med tanke på länder som stå utanför överenskommelsen. Det är anledning att antaga att de flesta länder av industriell betydelse komma att ansluta sig till densamma. Och beträffande andra länder, i förhållande till vilka en överenskommelse om ömsesidiga förmåner är önskvärd, torde en sådan kunna ernås med de i Neuchâtelöverenskommelsen fastslagna principerna som grundval. I enligt

het med lagens karaktär av fullmaktslag såvitt angår förhållandet till utlandet torde emellertid Kungl. Maj:t härvid — därest så erfordras för uppfyllande av reciprocitetens fordringar — böra kunna förordna, att endast vissa av förmånerna skola tillämpas eller att i lagen utsatta frister endast delvis få tagas i bruk. Jag vill i detta sammanhang anmärka, att det av naturliga skäl icke, för att reciprocitet skall anses föreligga, kan krävas, att den främmande lagstiftningen på området i varje särskild detalj sammanfaller med den svenska.

Å andra sidan har i promemorian föreslagits fullmakt för Kungl. Maj:t att i vissa fall utsträcka de i överenskommelsen fastställda fristerna för återupptagande, återupprättande och åtnjutande av prioritet med sex månader. Då en sådan bestämmelse kan tänkas vara av värde i vissa fall, finner jag mig böra godtaga förslaget i denna del.

Den nya lagen torde böra träda i kraft den 1 juli 1947, från och med vilken dag 1940 års lag bör upphöra att gälla. I anslutning härtill torde den till innevarande riksdag avlåtna propositionen om förlängning av sistnämnda lag, vilken framlades före konferensen i Neuchâtel, böra återtagas.

I promemorian har framhållits såsom lämpligt, att före ikraftträdandet av den nya lagen inkomna men ännu ej slutligt avgjorda ansökningar om förmån enligt 1940 års lag skola behandlas enligt den nya lagen, samt föreslagits en särskild övergångsbestämmelse av detta innehåll. Under förutsättning att den nya lagen är tillämplig i det särskilda fallet — för tillämpning i förhållande till utlandet fordras ju Kungl. Maj:ts förordnande — torde emellertid så kunna ske utan särskilt lagstadgande i den mån de nya bestämmelserna äro för sökanden mera förmånliga. Det kan ju i dessa fall förutsättas, att sökanden önskar att de nya reglerna tillämpas. Vad åter angår andra ansökningar — t. ex. av medborgare i en stat, i förhållande till vilken nu gällande förordnande om tillämpning av 1940 års lag ej ersättes av förordnande jämlikt den nya lagen — torde dessa däremot böra behandlas i enlighet med äldre lag.

I överensstämmelse med det anförda har inom justitiedepartementet upprättats förslag till *lag om återställande i vissa fall av rätt till patent, mönster och varumärke m. m.*

Föredraganden hemställer, att lagrådets utlåtande över lagförslaget, vilket jämte texten till överenskommelsen och det därtill hörande slutprotokollet samt översättning därav är fogat som bilaga¹ till detta protokoll, måtte för det i § 87 regeringsformen omförmälda ändamålet inhämtas genom utdrag av protokollet.

Denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemstäl-
lan bifaller Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten.

Ur protokollet:
Thore Wisén.

¹ Av denna bilaga har här uteslutits texten till överenskommelsen och slutprotokollet samt översättningen därav.

F ö r s l a g

till

L a g**om återställande i vissa fall av rätt till patent, mönster och varumärke
m. m.**

Härigenom förordnas som följer.

Återupptagande av ansökning och återupprättande av skydds rätt m. m.**1 §.**

Har ansökning om patent, om registrering av mönster eller varumärke eller om förnyelse av varumärkesregistrering, som gjorts före den 1 juli 1947, förklarats förfallen eller avslagits genom beslut som vunnit laga kraft i anledning av att sökanden ej iakttagit vad i 8 § förordningen angående patent, 8 § lagen om skydd för vissa mönster och modeller eller 5 eller 9 § lagen om skydd för varumärken föreskrives i fråga om talan mot patent- eller registreringsmyndighetens beslut; eller

har före nämnda dag gjord patentansökning antingen avförts enligt 5 § andra stycket eller 6 § andra stycket förordningen angående patent och i lagrummet stadgad tid för återupplivning gått till ända eller ock avförts jämlikt 7 § fjärde stycket samma förordning;

då äge sökanden eller hans rättsinnehavare, såframt den frist som skolat iakttagas utgått efter den 31 augusti 1939 men före den 30 juni 1948, få ansökningen återupptagen genom att senast sistnämnda dag fullgöra vad för ärendets fullföljande erfordrats.

2 §.

Återupptagen ansökning skall anses gjord å den ursprungliga ansöknings-tiden.

Vad som är stadgat om patentintrång skall ej äga tillämpning å utnyttjande, som skett efter det patentansökning förklarats förfallen, avslagits eller avförts men innan den återupptagits.

Patent, som meddelats på grund av återupptagen patentansökning, vare ej heller i övrigt gällande mot någon som, efter det ansökningen förklarats förfallen, avslagits eller avförts men före den 1 januari 1947 och innan vad som fordras för dess återupptagande blivit iakttaget, i god tro varit i utövning av den patenterade uppfinningen inom riket eller för sådan utövning där vidtagit väsentliga åtgärder.

Vad i föregående stycke är stadgat om patent skall äga motsvarande tillämpning å mönster, som registrerats på grund av återupptagen ansökning om sådan registrering.

3 §.

Har patent efter den 31 augusti 1939 men före den 30 juni 1948 förfallit på grund av uraktlåtenhet att erlægga sådan förhöjd årsavgift som omförmäles i 11 § förordningen angående patent, eller har skydd för registrerat varumärke upphört på grund av uraktlåtenhet att under nämnda tid förnya registreringen enligt 9 § lagen om skydd för varumärken, äge den förutvarande patent- eller varumärkeshavaren eller hans rättsinnehavare få skydds-rätten återupprättad genom att senast den 30 juni 1948 inkomma med den eller de ej förut guldna avgifter, som tidigare skolat med stadgad förhöjning erläggas samt, där fråga är om varumärkesförnyelse, i övrigt fullgöra vad tidigare skolat iakttagas. Vad sålunda stadgas om patent äge tillämpning endast om den ursprungliga giltighetstiden för patentet icke gått till ända när åtgärd för återupprättande vidtogs.

Återupprättas patent, skall jämväl tilläggsopatent till detsamma återupprättas, om den förutvarande innehavaren av tilläggsopatentet eller hans rättsinnehavare senast den 30 juni 1948 hos patentmyndigheten framställer begäran härom.

4 §.

Återupprättat patent eller skydd för varumärke skall i fråga om skyddstiden och skyldigheten att utöver vad i 3 § sägs erlægga avgifter så anses, som hade skydds-rätten varit gällande utan avbrott, därvid i fråga om varumärke förnyelse av registreringen skall anses hava skett vid utgången av den föregående registreringsperioden.

Patentår, för vilket avgift icke enligt 3 § behöver erläggas, när åtgärd för återupprättande vidtages, och som börjat före patentets återupprättande eller inom tre månader därefter, skall, såvitt angår erläggande av därå belöpande avgift, anses börja först vid utgången av sistnämnda tid; dock att för patentår, som eljest skolat börja senast å den dag, då åtgärd för återupprättande vidtogs, avgift skall, även om den inbetalas före patentårets början sådan denna nu blivit bestämd, utgå med förhöjning, varom i 11 § förordningen angående patent stadgas.

5 §.

Vad som är stadgat om patent- eller varumärkesintrång skall ej äga tillämpning å utnyttjande, som skett efter det skyddet upphört men innan det återupprättats.

Återupprättat patent vare ej heller i övrigt gällande mot någon som, efter det patentet förfallit men före den 1 januari 1947 och innan vad som fordras

för dess återupprättande blivit iakttaget, i god tro varit i utövning av den patenterade uppfinningen inom riket eller för sådan utövning där vidtagit väsentliga åtgärder.

6 §.

Patent- eller registreringsmyndigheten skall göra anteckning om återupprättande av skydds rätt i vederbörligt register och införa kungörelse därom i allmänna tidningarna. Sådan kungörelse skall jämväl införas vid återupptagande av patentansökning, om tidigare jämlikt 7 § sista stycket förordningen angående patent i allmänna tidningarna kungjorts, att ansökningen blivit slutligt behandlad utan att leda till patent.

Har genom beslut som vunnit laga kraft förklarats, att återupptagande av ansökning eller återupprättande av skydds rätt ej kan ske, skola enligt 1 eller 3 § erlagda avgifter återbetalas.

7 §.

Vid bedömande av talan, som efter ikraftträdandet av denna lag anhängiggöres enligt 15 § förordningen angående patent, skall tiden från och med den 1 september 1939 till och med den 30 juni 1947 icke medräknas i den tid av tre år som i nämnda paragraf sägs; och skall denna tid vid bedömande av sådan talan aldrig anses uppnådd före den 1 juli 1949.

8 §.

Vad ovan i 1—7 §§ stadgats skall äga tillämpning i fråga om ansökning av svensk medborgare och skydds rätt som innehaves eller, då skydds rätten förföll, innehades av svensk medborgare.

Konungen äger, under förutsättning av ömsesidighet eller om eljest särskilda skäl föranleda därtill, förordna, att nämnda bestämmelser skola, helt eller delvis, gälla till förmån för medborgare i främmande stat; och må Konungen därvid, om särskilda omständigheter tala därför, utsträcka de i 1 och 3 §§ fastställda sluttiderna med högst sex månader.

Med medborgare i viss stat likställes den som där är bosatt eller äger ett verkligt industri- eller handelsföretag.

Förlängning av prioritetstid.

9 §.

Konungen äger förordna, att den prioritetstid av högst tolv månader, som avses i 25 § 1) förordningen angående patent, eller den prioritetstid av högst sex månader, som avses i 20 § lagen om skydd för vissa mönster och modeller eller 16 § 5) lagen om skydd för varumärken, må förlängas till och med den 31 december 1947, såframt den ordinära prioritetstiden ej gått till ända den 1 september 1939 men börjat löpa före den 1 januari 1947 samt sökanden hos patent- eller registreringsmyndigheten här i riket framställt

anspråk på sådan prioritet inom tid och på sätt som i förordnandet bestämes.

10 §.

I fråga om patent eller skydd för mönster, som meddelats på grund av ansökning för vilken förlängd prioritetstid enligt 9 § tagits i anspråk, skall den skyddstid, som är stadgad i 10 § förordningen angående patent eller 11 § lagen om skydd för vissa mönster och modeller, anses börja med utgången av den ordinära prioritetstiden.

Patent, som meddelats på grund av sådan ansökning, vare ej gällande mot den som, innan ansökningen inkommit och före den 1 januari 1946, här i riket i god tro sökt patent å samma uppfinning eller mot dennes rättsinnehavare, såframt utomordentliga, av krig föranledda förhållanden hindrat eller försvårat för honom att före förstnämnda ansökning utöva uppfinningen inom riket eller för sådan utövning där vidtaga väsentliga åtgärder.

11 §.

Förordnande enligt 9 § må meddelas endast under förutsättning av ömsesidighet eller om eljest särskilda skäl föranleda därtill. Därest särskilda omständigheter tala därför, må den i 9 § fastställda sluttiden utsträckas med högst sex månader.

Gemensam bestämmelse.

12 §.

De närmare föreskrifter som erfordras för tillämpning av denna lag meddelas av Konungen.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1947.

P. M.

om en i Neuchâtel den 8 februari 1947 träffad internationell överenskommelse rörande bibehållande och återställande av rättigheter på det industriella rättsskyddets område, vilka berörts av det andra världskriget.**Huvuddragen i Neuchâtelöverenskommelsen.**

Den 5—8 februari 1947 hölls i Neuchâtel en internationell konferens i syfte att nå en enhetlig reglering av vissa spörsmål på det industriella rättsskyddets område, vilka föranletts av det andra världskriget.

Vid konferensen voro 27 länder företrädade genom befullmäktigade ombud, nämligen Belgien, Brasilien, Bulgarien, Danmark, Finland, Frankrike, Grekland, Irland, Italien, Libanon, Liechtenstein, Luxemburg, Marocko (franska zonen), Nederländerna, Norge, Nya Zeeland, Polen, Portugal, Rumänien, Schweiz, Storbritannien med Norra Irland, Sverige, Syrien, Tjeckoslovakien, Tunis, Turkiet och Ungern. 5 länder voro företrädade genom observatörer, nämligen Amerikas förenta stater, Canada, Cuba, Dominikanska republiken och Mexiko. Av de 38 länder, som tillhöra den internationella Parisunionen för skydd av den industriella äganderätten, voro sålunda endast 6 ej alls företrädade vid konferensen, nämligen Australien, Japan, Jugoslavien, Spanien, Tanger-zonen och Tyskland. Det må här erinras, att bl. a. Kina, Sovjetunionen, Sydafrika och flertalet sydamerikanska länder stå utanför Parisunionen.

Konferensen hade sammankallats på initiativ av Parisunionens internationella byrå i Bern, vars i förväg utsända förslag till överenskommelse låg till grund för arbetet. Vid konferensen framlades dock motförslag från åtskilliga delegationer, och dessa ledde till rätt omfattande ändringar i Bernbyråns förslag. Även den svenska delegationen (envoyén S. Söderblom och byråchefen Å. v. Zweigbergk) framförde i enlighet med erhållna instruktioner vissa önskemål, vilka delvis rönt beaktande. Enligt det för konferensen gällande reglementet krävdes för beslut endast $\frac{2}{3}$ majoritet. På grund härav kunde den svenska delegationen ej hindra intagande i överenskommelsen av vissa bestämmelser, vilka ur svensk synpunkt synas mindre lämpliga.

Som resultat av förhandlingarna slöts den 8 februari 1947 dels en överenskommelse rörande bibehållande och återställande av rättigheter på den industriella äganderättens område, vilka berörts av det andra världskriget, dels ett slutprotokoll till överenskommelsen, dels ock ett tilläggsprotokoll till densamma. Överenskommelsen och slutprotokollen äro fogade vid denna promemoria såsom bilaga A.¹

Här må lämnas en kort översikt av överenskommelsens innehåll. Till en början må då nämnas, att den övervägande avser ej blott patent utan även mönster och varumärken.

Enligt artikel 1 skall prioritetstid, som ej gått till ända den 3 september 1939 eller som uppstått därefter, förlängas till den 31 december 1947. För-

¹ Denna bilaga är här utesluten.

längningen skall medgivas generellt utan prövning i det särskilda fallet, huruvida på grund av krigsförhållanden förelegat svårighet att iakttaga den ordinära prioritetstiden.

Artikel 2 innebär i huvudsak, att det skall ges en allmän rätt att intill den 30 juni 1948 erlägga avgift eller eljest uppfylla föreskrift, vars iakttagande erfordras för att förvärva eller bevara skydds rätt och där iakttagandet normalt skulle skett den 3 september 1939 eller senare. För svenskt vidkommande får detta främst den betydelsen, att i nämnda fall återställande skall ske av ansökningar och skydds rätt, som gått förlorade. En materiell prövning är ej heller här avsedd. — Artiklarna 3 och 4 avse vissa specialspörsmål i samband med varumärkesförnyelse.

Artikel 5 betyder ur svensk synpunkt framför allt, att tiden 3 september 1939—30 juni 1947 ej får räknas med, då det gäller att fastställa, om patenthavares underlåtenhet att utöva skall medföra, att tvångslicens kan beviljas. Vidare innebär artikeln, att patent efter överenskommelsens ikraftträdande överhuvud taget ej kan drabbas av tvångslicenspåföljd före den 30 juni 1949.

Artikel 6 behandlar skyddet för godtroende tredje man. Det uttalas i första stycket, att den som börjat utövning under tiden 3 september 1939—31 december 1946, får fortsätta utövningen, därvid i fråga om villkoren hänvisas till varje lands inre lagstiftning. Andra stycket ger en motsvarande utövnings rätt åt den som under tiden 3 september 1939—1 januari 1946 sökt patent å uppfinning, därest denne på grund av krigsförhållandena hindrats att igångsätta en utövning.

I artikel 7 uttalas, att de i överenskommelsen stadgade förmånerna endast innebära ett minimum, varför varje land kan medgiva mer vittgående förmåner än de i artiklarna 1—5 stipulerade och kan underlåta att utnyttja de i artikel 6 angivna möjligheterna till inskränkningar.

Artikel 8 fastslår, att överenskommelsen ej gör intrång på vad som är eller blir bestämt i fredsfördrag. Detta har ju egentligen betydelse, såvitt gäller förhållandet mellan de länder, som varit indragna i kriget.

I artikel 9 stadgas, att överenskommelsen står öppen för alla länder, som tillhöra Parisunionen. Den träder för varje signatärmakt i kraft i och med att den ratificeras av vederbörande land, och det uttalas, att ratifikation bör ske så snart som möjligt. Även unionsländer, som ej undertecknat överenskommelsen, äga senare ansluta sig till densamma. Vad beträffar överenskommelsens tillämplighet å ländernas kolonier m. m., finnas bestämmelser i artikel 10.

Vid konferensen beslöts, att överenskommelsen skulle stå öppen för undertecknande under några veckor från den 8 februari 1947. Några delegationer, däribland den svenska, begagnade sig av detta medgivande till betänketid. Sedan Kungl. Maj:t beslutat, att överenskommelsen skulle undertecknas för Sveriges del, har sådant undertecknande skett den 1 mars 1947, under förbehåll för ratifikation med riksdagens samtycke. Vid denna tidpunkt hade överenskommelsen i övrigt undertecknats för Belgien, Brasilien, Danmark, Finland, Frankrike, Grekland, Irland, Italien, Libanon, Lichtenstein, Luxemburg, Marocko (franska zonen), Nederländerna, Nya Zeeland, Polen, Portugal, Rumänien, Schweiz, Storbritannien med Norra Irland, Syrien, Tjeckoslovakien, Tunis, Turkiet och Ungern. Av de länder, som vid konferensen voro företrädade av befullmäktigade delegationer, var det sålunda blott Bulgarien och Norge, som dittills ej undertecknat överenskommelsen. Enligt uppgift är beslut om att Norge skall underteckna numera fattat.

Som redan nämnts, tillkommo den 8 februari 1947 jämväl två slutproto-

koll. Dessa, som ur svensk synpunkt torde vara av underordnat intresse, skola här i korthet omnämnas.

Det första slutprotokollet innehåller två punkter. Enligt punkt I skall varumärkesanvändning under tiden 3 september 1939—30 juni 1947 å varor, som för vederbörande regerings vägnar införts för krigföringens behov m. m., icke anses som varumärkesintrång men å andra sidan ej reducera märkesinnehavarens rätt i framtiden. Punkt II innebär, att prioritetsförmån enligt artikel 1 i huvudöverenskommelsen skall tillkomma tjeckoslovakier, som under tiden 1 augusti 1940—4 maj 1945 (då patentverket i Prag var stängt) sökt patent vid tyska patentverket. Detta slutprotokoll hade intill den 1 mars 1947 undertecknats för Belgien, Brasilien, Finland, Frankrike, Grekland, Italien, Libanon, Lichtenstein, Luxemburg, Marocko (franska zonen), Nya Zeeland, Polen, Rumänien, Schweiz, Storbritannien med Norra Irland, Sverige, Tjeckoslovakien, Tunis, Turkiet och Ungern. Sveriges undertecknande skedde den 1 mars 1947 i samband med undertecknandet av huvudöverenskommelsen.

Tilläggs slutprotokollet innehåller, att vad som i punkt I av första slutprotokollet är stadgat om varumärken skall analogiskt tillämpas å patent, såframt införseln ägt rum å de allierade och associerade nationernas område eller till ett land i fiendskap med dem. Detta slutprotokoll hade intill den 1 mars 1947 undertecknats för Belgien, Brasilien, Finland, Grekland, Italien, Libanon, Lichtenstein, Nya Zeeland, Polen, Rumänien, Schweiz, Storbritannien, Syrien, Tjeckoslovakien och Ungern. Det har ej ansetts vara anledning att för Sveriges del underteckna tilläggs slutprotokollet.

Vid konferensen fastslogs, att varje land, som önskar ansluta sig till överenskommelsen, måste godtaga denna i dess helhet. Reservationer på särskilda punkter äro ej tillåtna. Däremot kan ett land helt naturligt ansluta sig till huvudöverenskommelsen men ställa sig utanför slutprotokollen eller ett av dessa.

Innan här upptages frågan om Sveriges ratificering av överenskommelsen och om i så fall erforderlig lagstiftning, skall lämnas korta redogörelser för den internationella regleringen och de i Sverige vidtagna åtgärderna i samband med det första världskriget samt för vad som hittills åtgjorts här i landet under det andra världskriget.

Åtgärder i samband med det första världskriget.

Efter det första världskrigets slut slöts, i anslutning till bestämmelser i fredstraktaterna, den 30 juni 1920 i Bern en överenskommelse rörande bibehållande och återställande av de rättigheter på den industriella äganderättens område, vilka berörts av världskriget (Sveriges överenskommelser med främmande makter 1920 nr 8). Överenskommelsen trädde i kraft den 30 september 1920.

Enligt artikel 1 i överenskommelsen skulle prioritetsfrist, som icke utlöpt den 1 augusti 1914 eller som uppkommit eller kunnat uppkomma under kriget, förlängas till den 31 mars 1921. Fristförlängningen skulle emellertid icke rubba rätt, som tredje man före överenskommelsens ikraftträdande vunnit i god tro.

Enligt artikel 2 skulle medgivas en frist av ett år från överenskommelsens ikraftträdande, utan tilläggsavgift eller påföljd av något slag, för uppfyllande av förpliktelse, som föreskrivits för bevarande eller erhållande av industriell skydds rätt, som antingen redan den 1 augusti 1914 förvärvats eller, om kriget icke varit, kunnat efter nämnda dag förvärvas på grund av en

före eller efter kriget gjord ansökning. Industriell skydds rätt, som förfallit på grund av underlåtenhet att fullgöra en handling, uppfylla en formalitet eller inbetala en avgift, skulle återställas i gällande kraft under förbehåll för rättigheter, som innehades av tredje man i god tro.

Enligt artikel 3 skulle vidare bl. a. tiden mellan den 1 augusti 1914 och dagen för överenskommelsens ikraftträdande icke inräknas i den för utövning av patent bestämda tiden.

22 länder, däribland Sverige, anslöto sig till överenskommelsen. Det var denna gång medgivet att göra reservationer, och Sverige förklarade sig icke tillträda överenskommelsen i fråga om mönster och varumärken samt gjorde även andra förbehåll.

I Sverige hade redan före Bernöverenskommelsen vidtagits vissa av krigstillståndet föranledda lagstiftningsåtgärder på det industriella rättsskyddets område.

Särskilt må nämnas, att utsträckning av prioritetstiden i fråga om patent, vilken enligt 25 § 1) patentförordningen normalt utgår 12 månader från det skydd för uppfinningen söks i främmande stat, enligt flera efter varandra följande lagar medgavs. Den första av dessa lagar gavs den 19 maj 1917, varefter följde lagar av den 5 mars 1918 och den 25 april 1919. Samtliga dessa lagar inneburo bemyndigande för Konungen att beträffande uppfinning, för vilken tidigast den 31 juli 1913 skydd söks i främmande stat, som gjort motsvarande medgivande för här i riket patenterade uppfinningar, utsträcka prioritetstiden till viss i lagen angiven dag. Efter Bernöverenskommelsen utfärdades den 25 februari 1921 ny lag i ämnet, vari medgavs förlängning av prioritetstiden till den 30 juni 1921. Förordnanden om förlängd prioritetstid utfärdades i förhållande till ett stort antal länder. Förlängningen medgavs utan materiell prövning, och här ifrågavarande patent erhöles normal giltighetstid från patentansökningsdagen i Sverige.

Övriga lagbestämmelser på området gävos främst genom lagen den 18 juni 1920 om återställande i vissa fall av rätt till patent m. m. Lagen möjliggjorde återupptagande av patentansökning, som genom lagakraftvunnet beslut av patentmyndigheten förklarats förfallen eller avslagits. Förutsättning för återupptagande var, att beslutet tillkommit efter underlåtenhet av sökanden att besvara av patentmyndigheten framställd anmärkning mot ansökningen eller invändning, som gjorts mot ansökningen, samt att den tid, inom vilken sökanden enligt patentmyndighetens föreläggande skolat besvara anmärkningen eller invändningen, utgick efter den 31 juli 1914 men före den 1 juli 1920. Vidare möjliggjordes återupplivande av patent, som under tiden 1 augusti 1914—30 juni 1920 förfallit på grund av underlåtenhet att erlägga årsavgift. Ansökan om återupptagande eller återupplivande skulle i regel göras hos patentmyndigheten före den 1 januari 1921; i fråga om återupplivande skulle därvid erläggas icke förut guldna förfallna förhöjda årsavgifter. Någon prövning, om sökanden på grund av krigsförhållandena haft särskilda svårigheter, skulle ej ske. Utövning eller väsentliga åtgärder för sådan under tiden före ansökan om återupptagande eller återupplivande skulle kunna grundlägga fortsatt utövningsrätt. 1920 års lag innehöll vidare, att tiden 1 augusti 1914—30 juni 1920 vid talan om tvångslicens enligt 15 § patentförordningen icke skulle räknas med i den där stadgade tiden av tre år. — Bestämmelserna i 1920 års lag skulle i första hand äga tillämpning å svenskars patentansökningar och patent. Konungen skulle emellertid under förutsättning av ömsesidighet kunna förordna, att bestämmelserna helt eller delvis skulle gälla i förhållande till viss främmande stat, därvid tiden för ansökan om återupptagande eller återupplivande skulle kunna utsträckas med högst sex månader. Åtskilliga sådana förordnanden utfärdades.

Hittillsvarande åtgärder i Sverige i samband med det andra världskriget.

Kort efter krigsutbrottet 1939 upptogs i Sverige frågan, huruvida särskilda bestämmelser på patenträttens område vore erforderliga med hänsyn till krigsförhållandena, av 1938 års patentutredning. Utredningen (generaldirektören K. H. R. Hjertén med byråchefen Å. v. Zweigbergk som sekreterare) framlade den 19 april 1940 betänkande med förslag till lag i ämnet (otryckt). På grundval av detta förslag tillkom lagen den 1 november 1940 (nr 924) med särskilda bestämmelser angående patent vid krig eller krigsfara m. m.; jfr proposition nr 4 till 1940 års urtima riksdag och tredje särskilda utskottets utlåtande nr 13. Lagen, som ursprungligen gällde till och med den 30 juni 1941, har årligen erhållit fortsatt giltighet, och gäller enligt lag den 3 maj 1946 (nr 176) till och med den 30 juni 1947.

De förmåner för patentsökande och patenthavare, som avses i lagen, äro möjlighet till återupptagande av patentansökning, som avförts, förklarats förfallen eller avslagits, samt återupprättande av patent, som förfallit på grund av underlåtenhet att erlägga årsavgift (2—10 §§), viss förlängning av tid för erläggande av årsavgift (11 §) och avgift som insändes med posten (12 §), viss lättnad i det patenträttsliga utövningstvånget (13 §) samt förlängning av prioritetstiden (14 och 15 §§).

För tillämpning av lagens föreskrifter erfordras förordnande av Kungl. Maj:t. Förordnande om bestämmelsernas tillämpning i förhållande till främmande stat må endast meddelas under förutsättning av ömsesidighet, såvitt gäller förlängning av prioritetstid, resp. om likvärdiga förmåner beredas svenska medborgare, såvitt gäller övriga bestämmelser.

Lagen innebär intet hinder mot att bestämmelserna om fristförlängning m. m. göras mer generella. Lagen möjliggör sålunda att — utan annan tidsbegränsning än vad som betingas av dess giltighetstid — medgiva de olika lättnaderna beträffande alla frister, som ej gått till ända före den 21 augusti 1939. En individuell prövning, om svårigheter på grund av krigsförhållandena förelegat, behöver ej heller föreskrivas. Under förberedandet av 1940 års lag föreslogs från vissa håll, att begränsningar i dessa hänseenden borde intagas i själva lagtexten. I propositionen uttalades emellertid, att det borde finnas utrymme för Kungl. Maj:t att besluta efter omständigheterna. Givetvis borde emellertid befogenheterna icke tagas i bruk i vidare mån än nödigt. De svårigheter, som rubbningarna i de vanliga fristerna kunde vålla det svenska näringslivet, särskilt genom uppkommande rättsosäkerhet, krävde synnerligt beaktande. Vid tillämpningen borde därför vissa i yttrandena särskilt påyrkade begränsningar såvitt möjligt iakttagas.

I anslutning till dessa uttalanden ha i samtliga hittills utfärdade kungörelser om tillämpning av 1940 års lag vissa begränsningar införts, i allmänhet av likartat slag. Ingen av dessa kungörelser avser mer än följande tre slag av förmåner, nämligen 1) återupptagande av patentansökning, som avförts, förklarats förfallen eller avslagits och där återupplivnings- eller besvärstid gått till ända, 2) återupprättande av patent, som förfallit på grund av att årsavgift ej erlagts, 3) förlängning av prioritetstid. En huvudregel i kungörelserna är, att den försummade fristen ej får överskridas med mer än sex månader; gäller det frist, som gått till ända innan kungörelse i förhållande till vederbörande land trätt i kraft men ej före den 1 september 1939, räknas de sex månaderna dock från ikraftträdandet (enligt ett par kungörelser kan medgivas ett överskridande med ytterligare tre månader). Inom den angivna tiden av sex (nio) månader skall särskild ansökan ha inkommit till patent- och registreringsverkets besväravdelning, om det gäller återupptagande eller återupprättande. Är fråga om förlängning av prioritetstid, är det blott själva patentansökningen här i riket, som måste ha inkommit inom nämnda tid, men särskild ansökan till besväravdelningen om att få

åtnjuta prioritetförlängningen skall ha skett, innan beslut fattats om patentansökningens kungörande för allmänheten enligt 7 § patentförordningen. Enligt kungörelserna gäller vidare, att förmånen är beroende av att besvärsvardningen i det särskilda fallet finner, att sökanden kan anses ha haft av krigsförhållandena betingade särskilda svårigheter att iakttaga den vanliga fristen. Slutligen må nämnas, att enligt kungörelserna skall patenttiden vid förlängning av prioritetstiden räknas från utgången av den ordinära ettåriga prioritetstiden, d. v. s. patenttiden blir ej längre än om denna hade iakttagits.

Kungörelser om tillämpning av 1940 års lag gälla för närvarande i fråga om svenska medborgare samt i förhållande till Belgien, Canada, Danmark, Finland, Luxemburg, Nederländerna, Norge, Schweiz, Storbritannien med Norra Irland samt Ungern. Dessa kungörelser gälla för närvarande alla till och med den 30 juni 1947; i fråga om flertalet kungörelser har giltighetstiden förlängts vid upprepade tillfällen. Kungörelser om tillämpning av 1940 års lag ha tidigare gällt i förhållande till ytterligare några länder, nämligen *dels* till och med den 30 juni 1946 i förhållande till Frankrike, *dels ock* till och med den 30 juni 1945 i förhållande till Böhmen-Mähren (d. v. s. huvuddelen av det nuvarande Tjeckoslovakien) och Tyska riket (innefattande även det nuvarande Österrike).

Trots de i kungörelserna uppställda begränsningarna ha de medgivna förmånerna i stor utsträckning tagits i anspråk. Detta framgår närmare av nedanstående tablå över de ansökningar om förmån enligt 1940 års lag, som inkommit till utgången av februari månad 1947.

	1941	1942	1943	1944	1945	1946	1947 1/1-28/2	Summa	%
Inkomna ansökningar om förlängd prioritetstid	87	794	438	799	405	532	34	3 089	100.0
Därav: Beviljade	80	765	407	771	356	468	28	2 875	93.1
Avslagna, återtagna	7	28	30	20	10	23	—	127	4.1
Oavgjorda 1/3 1947	—	1	1	8	30	41	6	87	2.8
Inkomna ansökningar om återupptagande	9	19	10	21	13	16	1	89	100.0
Därav: Beviljade	4	17	7	14	11	14	—	67	75.3
Avslagna, återtagna	5	2	3	7	2	1	—	20	22.5
Oavgjorda 1/3 1947	—	—	—	—	—	1	1	2	2.2
Inkomna ansökningar om återupprättande	44	67	22	19	64	37	17	270	100.0
Därav: Beviljade	39	58	13	15	47	29	9	210	77.8
Avslagna, återtagna	5	9	9	4	17	5	—	49	18.1
Oavgjorda 1/3 1947	—	—	—	—	—	3	8	11	4.1
Hela antalet inkomna ansökningar	140	880	470	839	482	585	52	3 448	100.0
Därav: Beviljade	123	840	427	800	414	511	37	3 152	91.4
Avslagna, återtagna	17	39	42	31	38	29	—	196	5.7
Oavgjorda 1/3 1947	—	1	1	8	30	45	15	100	2.9

Det må framhållas, att bland de ansökningar, som avgjorts utan att bifallas, är ett ej så litet antal frivilligt återtagna, och att av de avslagna många avvisats såsom för sent inkomna. Antalet ansökningar, som avvisats därför att de vid den materiella prövningen ej befunnits hålla måttet, är därför ganska litet. — Besvärsvardningens beslut att avslå ansökning av här ifrågavarande slag har ej i något fall ändrats av Regeringsrätten.

De ansökningar, som inkommit före 1946 och ännu ej avgjorts, gälla — som framgår av tablå — alla prioritetförlängning. Det är här till stor del fråga om fall, där prioritet begärts från land, i förhållande till vilket kungörelse ej nu föreligger.

Allmänna synpunkter på frågan om Sveriges ratificering av Neuchâtelöverenskommelsen.

Av den lämnade redogörelsen torde framgå, att överenskommelsen i Neuchâtel medför ganska generell förlängning av frister eller eljest återställande av rättigheter på det industriella rättsskyddets område, vilka drabbats av det andra världskriget.

Utomlands finnas i allmänhet vittgående bestämmelser om lättnader i vanliga regler på det industriella rättsskyddets område, och för många länder innebär därför den nya överenskommelsen ej någon större ändring i nu tillämpade principer. Det har ej syntts vara anledning att här göra någon sammanställning av nu gällande bestämmelser i skilda länder, enär en anpassning till stadgandena i överenskommelsen väl kommer att ske. Möjligt är visserligen, att man i vissa länder även i fortsättningen kommer att medgiva större förmåner än de i överenskommelsen föreskrivna (jfr artikel 7), varjämte för de i kriget indragna länderna bestämmelserna i fredsfördrag kunna spela in (artikel 8). Härom kan man emellertid icke nu uttala sig med bestämdhet. Översikter av hittills utfärdade bestämmelser äro tillgängliga i Bernbyråns tidskrift *La Propriété Industrielle* (1942, supplement till decembernumret, 1943 s. 191 ff., 1944 s. 184 ff., 1945 s. 142 ff. och 1946 s. 202 ff.).

För många främmande länder blir därför överenskommelsens betydelse främst, att det satts en slutpunkt för fristförlängningar och andra förmåner och att det vunnits vissa garantier för enhetlighet i regleringen.

Annorlunda ställer sig saken för ett land som Sverige, där förmånerna hittills varit betydligt mer begränsade än i allmänhet utomlands. Här medför en anslutning till överenskommelsen en betydlig utsträckning av förmånerna, både i förhållande till vad som är möjligt enligt 1940 års lag och än mer i förhållande till vad som är stadgat i de nu gällande tillämpningskungörelserna. De huvudsakliga skillnaderna torde vara följande:

1) Den i nuvarande kungörelser stadgade begränsningen av fristförlängningen till sex (nio) månader måste uppgivas. Detta torde vara den i praktiken viktigaste ändringen gentemot vad som nu tillämpas.

2) Den i nuvarande kungörelser stadgade materiella prövningen i varje särskilt fall, om särskilda svårigheter förelegat för sökanden att iakttaga den vanliga fristen, kan ej vidhållas.

3) Möjligheten att besluta om tvångslicens vid underlåtenhet att utöva patenterad uppfinning skulle begränsas.

4) Det skulle bli erforderligt att meddela lagbestämmelser om förlängning av prioritetstid samt om återupptagande och återupprättande även på mönsterskydds- och varumärkesrättens område.

5) Förmånerna skulle bli tillgängliga i förhållande till betydligt fler länder än enligt nuvarande kungörelser.

Däremot skulle det bli möjligt att bibehålla det i nuvarande kungörelser stadgade sättet att beräkna skyddstiden i fall, där förlängd prioritetstid tagits i anspråk, nämligen att låta skyddstiden löpa från den ordinära prioritetstidens utgång. Det skulle även bli möjligt att giva tredje man i god tro ett ganska omfattande skydd.

Frågan om den ställning Sverige borde intaga till en internationell överenskommelse av den nu genomförda typen har vid flera tillfällen varit föremål för övervägande.

På grundval av vissa förberedande skrivelser från Bernbyrån, vari olika alternativ för en överenskommelse uppställdes, avgav patent- och registre-

ringsverkets besväravdelning den 13 maj 1946 skrivelse i ärendet. I yttranden över denna skrivelse hävdade kommerskollegium, Sveriges industriförbund och svenska industriens patentingenjörers förening, att man i rätts-säkerhetens och det svenska näringslivets intresse borde fasthålla vid hittills i vårt land tillämpade grundsatser och icke medgiva mer vittgående förmåner, medan Svenska patentombudsforeningen ansåg önskvärt och för vårt lands goodwill utomlands betydelsefullt att större lättnader möjliggjordes.

Sedan Bernbyrån närmare utformat sitt förslag, anförde besväravdelningen i skrivelse den 2 oktober 1946 bl. a.:

»Den utsträckta prioritetstiden skulle medföra, att det finge beviljas rätt många patent, som skulle få företräde framför redan meddelade patent, och den skulle överhuvud taget medföra, att det svenska näringslivet på ett oberäknat sätt komme att se sig stängt på områden, där man ej räknat med patentskydd. På samma sätt skulle återställande av patentansökningar och patent vålla rätt stor olägenhet. Svårigheterna skulle visserligen mildras genom stadgandena om mellan användarrätt och om förkortad patenttid vid förlängning av prioritetstiden, men de skulle ej kunna undanröjas härigenom.

Ur begränsad svensk synpunkt torde därför få sägas, att en överenskommelse enligt Bernbyråns förslag skulle medföra övervägande olägenheter. De fördelar, som därigenom kunde tillskyndas svenskar beträffande deras industriella skyddsätter i utlandet, torde ej uppväga den minskade rörelsefriheten för näringslivet inom landet.

Fråga kan emellertid vara, om man kan stanna vid detta. Om avtalsförslaget skulle vinna anslutning från ett stort antal industriländer, torde det medföra obehag och svårigheter av allmänt slag, om Sverige skulle ställa sig vid sidan av en sådan överenskommelse. Patentombudsforeningen har redan framfört synpunkten om Sveriges goodwill i utlandet, och denna synpunkt har kanske på längre sikt betydelse även ur näringslivets egen synvinkel. Rent allmänt måste väl också sägas, att utländska rättsägare i ett stort antal fall på grund av kriget haft övermäktiga svårigheter att iakttaga vanliga bestämmelser, och att man endast delvis kan komma tillrätta med dessa fall enligt hittillsvarande begränsade bestämmelser. Besväravdelningen har kommit i kontakt med ett flertal sådana ömmande fall.»

Efter att ha framhållit, att flera länder gjort direkta hänvändelser till Sverige om ökade förmåner och att man — om Sverige ej biträdde en överenskommelse på området — kunde motse ytterligare sådana hänvändelser, samt efter att ha erinrat om att vårt land på sin tid biträdde 1920 års Bernöverenskommelse, tillade besväravdelningen:

»Det är visserligen sant, att man inom näringslivet torde anse, att 1920 års överenskommelse vållade ej oväsentliga olägenheter. Kritiken har dock i hög grad riktats mot att då de patent, där prioritet förlängningen togs i anspråk, blevo gällande långt fram i tiden. Detta undvikes ju, om man bibehåller den förut nämnda regeln om förkortad patenttid i sådana fall.

Vid övervägande av skälen för och emot har besväravdelningen kommit till det resultatet, att man från svensk sida, om en mer betydande majoritet ställer sig bakom Bernbyråns förslag, ej bör ställa sig avvisande. I den mån möjligheter till uppmjukning synas föreligga vid konferensen, är det givetvis dock ur svensk synpunkt önskvärt, att de bli tillvaratagna.»

Den syn på saken, som kommit till uttryck i besväravdelningens nu återgivna skrivelse, lades till grund för de instruktioner, som den svenska delegationen vid Neuchâtelkonferensen erhöll, och det är i enlighet med denna grundsyn, som det beslöts att överenskommelsen skulle undertecknas för Sveriges del.

I anslutning härtill har i det följande tagits som arbetshypotes, att Sverige kommer att ratificera överenskommelsen. I fortsättningen skärskådas närmare verkningarna härav och den lagstiftning, som vid en ratificering synes bli erforderlig.

Det har redan nämnts, att vid en anslutning till överenskommelsen fordras lagbestämmelser på mönsterskydds- och varumärkesrättens område. Men ej heller vad överenskommelsen stadgar om patenträtt kan helt uppfyllas inom ramen för den nuvarande lagen den 1 november 1940. Vid sådant förhållande har det syntts lämpligast att ersätta denna lag med en helt ny lag, där alla erforderliga bestämmelser kunna sammanföras. Denna lag kan då utformas främst med tanke på Neuchâtelöverenskommelsens bestämmelser, ehuru med hänsyn tagen till att lagen även bör kunna utgöra grundval för tillämpningsbestämmelser i förhållande till länder, som stå utanför överenskommelsen.

Ett i enlighet härmed upprättat utkast till lag om återställande i vissa fall av rätt till patent, mönster och varumärke m. m. är fogat vid denna promemoria såsom bilaga B.

Lagen är avsedd att träda i kraft den 1 juli 1947, vilken dag 1940 års lag och de på denna stödda tillämpningskungörelserna upphöra att gälla.

I detta sammanhang må erinras, att innevarande års riksdag mottagit proposition, nr 35, om förlängning av giltighetstiden för 1940 års lag till den 30 juni 1948. Propositionen avlämnades emellertid den 24 januari 1947, alltså före Neuchâtelkonferensen. I propositionen uttalas, att det knappast synes lämpligt att överväga några ändringar i den gällande lagstiftningen, innan det blivit klart, huruvida en internationell överenskommelse komme till stånd och vilket innehåll den komme att få. Saken har alltså numera kommit i ett nytt läge, som synes påkalla, att tanken på en förlängning av giltighetstiden av den nuvarande lagen ej fullföljes.

Om innehållet i lagutkastet i övrigt hänvisas till den följande redogörelsen. Denna ansluter sig i första hand till överenskommelsen, d. v. s. de artiklar i denna som ha materiell betydelse. Först behandlas alltså förlängning av prioritetstid (artikel 1), sedan återupprättande av skydds rätt och återupptagande av ansökning (artiklarna 2—4) samt därefter lätnad i utövnings tvånget (artikel 5). Vad som hänför sig till skyddet för tredje man (artikel 6) har inarbetats i de olika avsnitten.

Förlängning av prioritetstid.

Artikel 1 i överenskommelsen, som gäller förlängning av prioritetstid, utgår från den i artikel 4 av Pariskonventionen för skydd av den industriella äganderätten stadgade prioritetstiden, d. v. s. den tid under vilken den som sökt skydd i ett till Parisunionen hörande land åtnjuter skydd i de andra unionsländerna mot nyheshinder och mot andras ansökningar. Denna tid är enligt konventionen 12 månader för patent samt 6 månader för mönster och varumärken (4 i stället för 6 månader beträffande länder, som stå kvar på 1911 års text av konventionen). I svensk rätt finnas motsvarande bestämmelser i 25 § 1) förordningen angående patent, 20 § lagen om skydd för vissa mönster och modeller samt 16 § 5) lagen om skydd för varumärken, vilka bestämmelser gjorts tillämpliga främst genom kungörelser den 7 juni 1934 (nr 249, i fråga om länder som äro bundna av 1925 års eller 1934 års konventionstext) och den 27 oktober 1916 (nr 441, i fråga om länder som äro bundna av 1911 års konventionstext).

Tiden för förlängningen. Enligt artikel 1 skall prioritetstid, som icke utlöpt den 3 september 1939 eller som börjat löpa senare, förlängas till den 31 december 1947. Förlängningen gäller dock blott prioritet, som börjat löpa före den 1 januari 1947, vilket får betydelse för mönster och varumärken, där den ordinära prioritetstiden är kortare än ett år. De nu återgivna reglerna om tiden för förlängningen ha intagits i 9 § av lagutkastet med endast den jämkningen, att i stället för den 3 september 1939 har den 1 i samma månad satts som begynnelse-dag, detta enär sistnämnda dag är avgörande enligt hittillsvarande kungörelser om prioritetsförlängning.

Frågan om prioritetstidsförlängning är av särskild vikt i fråga om patent. Det är vanligt, att de utlänningar, som söka patent här i landet, åberopa prioritet från tidigare ansökning i hemlandet eller annat land, och de utländska ansökningarna äro normalt omkring hälften av hela antalet patentansökningar. Den tidigare meddelade tablån över hittillsvarande antal ansökningar enligt 1940 års lag utvisar, att ansökningar om förlängd prioritetstid utgjort omkring $\frac{9}{10}$ av hela antalet ärenden enligt denna lag och att de sammanlagt uppgått till ungefär 3 100.

Det förefaller sannolikt, att den ytterligare prioritetsförlängning, som skulle möjliggöras genom 9 § i lagutkastet, skulle tagas i anspråk i ett stort antal fall. Enligt utkastet skulle det bli möjligt att i december 1947 söka patent här i landet med prioritet ända från september 1938: fristförlängningen skulle alltså kunna uppgå till över åtta år. Skillnaden är här stor mot de nuvarande kungörelserna, där enligt huvudregeln endast en förlängning med sex månader är medgiven. Det må dock erinras, att denna tid enligt kungörelserna får räknas från ikraftträdandet av vederbörande kungörelse i fråga om frist, som utlöpt dessförinnan men efter den 1 september 1939. På det sättet har det även nu kunnat medgivas en flerårig prioritetsförlängning, längre ju senare kungörelse om tillämpning av 1940 års lag utfärdats i förhållande till vederbörande land. Så trädde exempelvis den första kungörelsen i förhållande till Canada i kraft först den 17 september 1944, och det var alltså möjligt att i mars 1945 söka patent här i landet med canadensisk prioritet från september 1938. Än vidsträcktare prioritetsförlängning är för närvarande ifrågasatt i förhållande till Amerikas förenta stater. Enligt där gällande lag av 1946 medgives, under förutsättning av ömsesidighet, att prioritetstid, som ej utlöpt den 8 september 1939, förlänges till den 8 augusti 1947. Det synes ej vara möjligt att undvika att här medgiva motsvarande fristförlängning i förhållande till Förenta staterna, om man vill nå en överenskommelse på området, vilket ansetts önskvärt och varom förhandlingar pågå.

Med de nuvarande reglerna fördelas alltså förmånerna ojämnt mellan olika länder, och systemet torde te sig orättvist för de länder, i förhållande till vilka kungörelse utfärdades redan i början av krigstiden. Enligt överenskommelsen blir det däremot en likformig reglering.

Överenskommelsen nödvändiggör, att en prioritetsförlängning under motsvarande tid medges även för mönster och varumärken, och 9 § i lagutkastet har därför avfattats i enlighet härmed. För närvarande finns ju ej alls några bestämmelser om prioritetsförlängning i dessa fall. Reellt är frågan här ej ens tillnärmelsevis av så stor betydelse som för patent. Utländska ansökningar om mönsterskydd äro fåtaliga, och det är än mer sällsynt, att prioritet därvid åberopas. Utländska varumärkesansökningar åter äro förhållandevis talrika, men normalt brukar ej för dem begäras någon prioritet. Möjligen kommer dock så att just i detta sammanhang ske i större utsträckning, enär den långa prioritetstiden kan bli värdefull vid kollision med andra under denna tid gjorda varumärkesansökningar. I vissa sådana fall kan en under

mellantiden vunnen registrering därigenom bli ogiltig, vilket kan vara be-
tänkligt ur rättssäkerhetssynpunkt. — I det stora hela torde dock kunna
sägas, att även om reglerna om förlängd prioritetstid för varumärken och
mönster ej äro önskvärda ur intern svensk synpunkt, lära de ej komma att
medföra större praktiska olägenheter.

Generell förlängning utan materiell prövning. Enligt de nuvarande kungö-
relserna är ett villkor för bifall till ansökning om förlängd prioritetstid, att
sökanden på grund av krigsförhållandena haft särskilda svårigheter att iakt-
taga den vanliga prioritetstiden. Denna materiella prövning måste vid rati-
ficering av överenskommelsen upphöra. Förmånen skall medges generellt,
på samma sätt som skedde enligt de svenska lagbestämmelserna på områ-
det i samband med det första världskriget. 14 § i 1940 års lag medger också
sådan generell förlängning, ehuru denna möjlighet hittills ej tagits i bruk.

Vid tillkomsten av 1940 års lag fäste man rätt stort avseende vid den ma-
teriella prövningen, och uttalanden i denna riktning ha även senare fram-
kommit från industrihåll. Vid tillämpningen ansåg sig emellertid besvärsva-
delningen på grund av det stora antalet ansökningar snart böra göra pröv-
ningen ganska liberal. Man har godtagit sökandens eller hans ombuds upp-
gift om att vissa närmare angivna svårigheter varit för handen, utan att
i regel kräva bevis för riktigheten av uppgifterna. Det har därför endast
varit i ett förhållandevis ringa antal fall, som ansökningar om förlängd prio-
ritetstid avslagits på grund av kravet på särskilda svårigheter; detta har re-
dan framgått av det föregående. Å andra sidan har prövningen dock krävt
ej så litet av tid och arbete. Den materiella prövningen synes, om nuvarande
riktlinjer för densamma bibehållas, ej vara av större värde som garanti mot
att prioritetsförlängningen tages i bruk i en för det inhemska näringslivet
betungande utsträckning. För övrigt må nämnas, att det, om de tidigare
antydde planerna på en överenskommelse om prioritetsförlängning i förhål-
lande till Förenta staterna skola kunna förverkligas, torde vara nödvändigt
att beträffande detta land avstå från den materiella prövningen. Men har
denna uppgivits gentemot visst land, synes det knappast vara motiverat att
bibehålla den i övrigt.

Vid Neuchâtelkonferensen fann den svenska delegationen snart, att det
var utsiktslöst att få överenskommelsen så utformad, att materiell prövning
skulle kunna bibehållas.

Prioritetsbegäran. Avstår man från materiell prövning, torde det vara
meningslöst att hålla på ett särskilt ansökningsförfarande till besvärsva-
delningen; sådant är ej heller obligatoriskt enligt 1940 års lag.

Den som vill taga i anspråk förlängd prioritetstid behöver då endast fram-
ställa prioritetsbegäran i samma ordning som i fråga om vanlig prioritet.
Överenskommelsen innehåller intet om när sådan begäran skall framställas.
Vad som enligt överenskommelsen och 9 § i lagutkastet måste ske senast den
31 december 1947, är endast själva patentansökningen. I vissa länder ford-
ras, att prioritetsbegäran skall framställas i samband med själva patent-
ansökningen eller inom kort tid därefter. Enligt svensk rätt räcker det, att
vanlig prioritet begäres, innan beslut fattats om patentansökningens kungöran-
de enligt 7 § patentförordningen resp. innan beslut fattats om registrering
av mönster eller varumärke; jfr kungörelsen den 7 juni 1934 (nr 249). Mot-
svarande gäller också enligt hittillsvarande kungörelser enligt 1940 års lag
om ansökningar om prioritetstidsförlängning. 9 § i lagutkastet är så utfor-
mat, att slutterminen för prioritetsbegäran blir densamma vid förlängd prio-
ritet som om det gällt vanlig prioritet.

Av det nu sagda följer, att det stundom redan före den 31 december 1947
kan vara för sent att begära prioritet, nämligen om beslut redan dessför-

innan fattats om registrering av skydds rätt resp. om kungörande av patentansökning. Att i dylika fall i efterhand erhålla prioritet kan visserligen stundom vara av intresse för sökanden, då han på det sättet skulle kunna trygga sig mot uppdykande nyhets- eller kollisionshinder. Det skulle emellertid vara betänkligt ur rättssäkerhetssynpunkt att medgiva något dylikt. Skydds rätten resp. patentansökningen har här redan kungjorts utan angivande av den ifrågavarande prioriteten, och allmänheten bör kunna lita på de sålunda lämnade uppgifterna.

Skyddstiden vid förlängd prioritetstid. En fråga som håde inom vårt land och vid Neuchâtelkonferensen särskilt diskuterats, gäller giltighetstiden för patent, som åtnjuta prioritet förlängning. Patenttiden är hos oss enligt 10 § patentförordningen normalt 17 år från patentansökningen här i landet. 1940 års lag (14 § andra stycket) möjliggör emellertid, att man i här ifrågavarande fall räknar patenttiden icke från den faktiska patentansökningen utan från utgången av den ordinära prioritetstiden. Denna faktiska förkortning av patenttiden har föreskrivits i samtliga med stöd av lagen utfärdade kungörelser.

Vid konferensen begärde flera delegationer, bl. a. den svenska, att tillåt ligheten av ett sådant system skulle sanktioneras. Resultatet blev också, att framförda förslag att uppställa visst minimum för patenttiden avvisades och att det under förhandlingarna klart uttalades, att länderna här ha full frihet. Det uttalades, att detta vore väl förenligt med artikel 4 bis i Paris konventionen, vilket på sina håll dragits i tvivelsmål. Sverige har för övrigt ej biträtt 1934 års text av konventionen, där det till artikel 4 bis fogades den punkt 5, som särskilt åberopats till stöd för att en patenttidsförkortning ej skulle få föreskrivas i föreliggande fall.

Överenskommelsen möjliggör alltså, att man i fråga om patent behåller den nuvarande regeln i 14 § andra stycket av 1940 års lag och gör den obligatorisk. Så har också skett genom 10 § första stycket i utkastet. Därigenom undviks den värsta olägenheten av den långvariga prioritetstids förlängningen, i det att patenttidens slut infaller vid samma tidpunkt som om patent sökts i normal ordning. Det kan alltså ej som i motsvarande situation efter det första världskriget inträffa, att den svenska industrien hindras att fritt utnyttja viktiga utländska uppfinningar under avsevärd tid, då det på grund av den allmänna tekniska utvecklingen varit naturligt att så kunnat ske. Med hänsyn till den stora frist förlängningen kan denna regel faktiskt betyda en reduktion av patenttiden till hälften.

Den ordinära prioritetstidens utgång är alltså normgivande såsom utgångspunkt för patenttiden och därmed för beräkning av årsavgifterna. Där emot är det påtagligt, att man i fråga om föranvändarrätt och intrång har att bygga på den faktiska ansökningsdagen här i landet.

Enligt 11 § mönsterlagen är skyddstiden 5 år från ansökningsdagen. Även i fråga om mönster synes det vara skäl att låta skyddstiden vid prioritet förlängning börja vid utgången av den ordinära prioritetstiden (6 resp. 4 månader). Därigenom torde det knappast bli aktuellt att söka mönsterskydd härstädes under åberopande av en mångårig prioritetstid.

I fråga om varumärken synes det knappast vara anledning att föreskriva motsvarande regel om skyddstidens beräkning. Här kan ju dock enligt 9 § varumärkeslagen skyddstiden förlängas genom förnyelse.

Skyddet för tredje man. I första stycket av artikel 6 i överenskommelsen finnas bestämmelser, enligt vilka tredje man som i god tro börjat utöva ett patent eller ett mönster under vissa förutsättningar skall äga fortsätta utövningen. Dessa bestämmelser kunna i och för sig även ha avseende å tredje man, som utövat under förlängd prioritetstid. Härom finnas ej några stad-

ganden i 1940 års lag. Detta betyder dock ej, att tredje man icke för närvarande i sådana fall har rätt till fortsatt utövning. Särskilt stadgande om detta har ansetts överflödigt, enär enligt svensk patenträtt utövning under prioritetstid, även ordinär sådan, grundlägger vanlig för användarrätt enligt 16 § patentförordningen. Detta framgår av 25 § 1) patentförordningen. Där sägs, att patentansökning med prioritet skall betraktas som om den skett här i riket samtidigt med den prioritetsgrundande ansökningen, såvitt gäller kollisionsoch nyhets hinder, medan någon hänvisning till stadgandet i 16 § om för användarrätt däremot ej skett. Den svenska rättens ståndpunkt är visserligen ej förenlig med Pariskonventionen artikel 4 avdelning B i dess 1934 antagna lydelse, men Sverige har ej biträtt denna text utan är endast bundet av 1925 års text, enligt vilken något förbud mot att låta för användarrätt uppkomma under prioritetstid ej föreligger.

Nu är det uppenbart, att en patentsökande ej skall få en bättre ställning, om han utnyttjar den förlängda prioritetstiden, än han haft under den ordinarie prioritetstiden. Neuchâtelöverenskommelsen kan därför ej anses hindra, att vanliga bestämmelser om för användarrätt gälla under hela prioritetstiden. Man behöver därför ej här taga hänsyn till de i första stycket av artikel 6 uppställda begränsningarna.

Vad nu sagts om patent äger motsvarande tillämpning å mönsterskydd, jfr bestämmelserna om för användarrätt i 14 § mönsterskyddslagen.

Varumärkeslagen känner däremot ej någon för användarrätt, och det nyssnämnda stadgandet i första stycket av artikel 6 i överenskommelsen avser ej varumärken. Här torde man alltså i regel ej kunna skydda tredje man, som under förlängd prioritetstid i god tro börjat utöva varumärke. Har märket vid den tidpunkt, då frågan om dess registrering är aktuell, redan här hunnit bli en allmän varubenämning, torde dock registrerings hinder få anses föreligga. Möjligen kan tredje mans rätt tillgodoses även i andra fall, t. ex. på grund av 9 § i lagen mot illojal konkurrens.

Hittills har varit fråga om skyddet för den tredje man, som under förlängd prioritetstid i god tro igångsatt en utövning. Att annans ansökning om skydds rätt under denna tid icke utan vidare kan medföra någon rätt, torde vara påtagligt. Ett av huvudsyftena med prioritetstiden är just att skydda mot kollisionshinder. För den som i god tro sökt skydd kan det emellertid vara hårt att nödgas vika för en kanske många år senare inlämnad ansökning med äldre prioritet. Särskilt i fråga om patent kan detta vara av betydelse. I vissa länder ha införts bestämmelser till skydd för den patentsökande i dylika fall, så i Förenta staternas lag om prioritetsförlängning m. m. av 1946.

Vid Neuchâtelkonferensen voro meningarna delade om lämpligheten av en bestämmelse till förmån för patentsökande, men slutligen nåddes en kompromisslösning. Motståndarna togo därvid särskilt hänsyn till att de patentsökande i krigsländerna kunna ha hindrats att på normalt sätt börja utöva patentsökt uppfinning och därigenom avskurits från att få utövnings rätt enligt första stycket i artikel 6. Här ifrågavarande stadgande, som intagits i andra stycket, har därför fått karaktär av viss komplettering till första stycket.

Stadgandet gäller endast patentsökande, och det uppställes tre villkor för att förmånen skall få åtnjutas: 1) patentsökanden skall kunna visa sitt upphovsmannaskap, d. v. s. en verklig dubbeluppfinning skall föreligga, 2) patentsökandet skall ha skett under perioden 3 september 1939—1 januari 1946 samt dessutom givetvis innan patent sökts på grund av den prioritetsgrundande ansökningen och endast om därvid prioritetsförlängning tagits i anspråk, 3) sökanden skall kunna visas ha genom krigsförhållandena blivit hindrad att utöva.

Den svenska delegationen sökte förgäves verka för att villkoren skulle bli mindre stränga och särskilt villkoret 3) utgå. Detta villkor torde betydligt reducera stadgandets värde ur svensk synpunkt, enär svenskar i betydligt mindre utsträckning än patentsökande från vissa i kriget indragna länder torde kunna göra gällande, att detta villkor föreligger.

I nuvarande situation kan rentav ifrågasättas, om det föreligger tillräcklig anledning att uppställa en svensk lagbestämmelse i anslutning till överenskommelsen. Så har dock skett i 10 § andra stycket av lagutkastet. Stadgandet har utformats i anknytning till överenskommelsestexten. Den patentsökande som skall kunna åberopa förmånen skall sålunda i god tro ha sökt patent här i riket, innan ansökningen med förlängd prioritetstid inkommit och före den 1 januari 1946. Läget skall vidare vara sådant, att utövning före ansökningsdagen för den med prioritet försedda ansökningen försvårats genom krigsförhållandena. Rättsverkningen anges i utkastet vara, att prioritetpatentet i så fall ej gäller mot patentsökanden eller hans rättssinnehavare. Det har alltså valts samma formulering som i 16 § patentförordningen samt 2 § tredje stycket och 5 § andra stycket av utkastet, d. v. s. fall där det är fråga om för användarrätt eller därmed jämförlig rätt. Meningen är, att patentsökanden här skall få samma ställning som om han ägde vanlig för användarrätt. Däremot är ej avsikten, att själva patentansökningen och eventuellt på grund därav beviljat patent skall äga bestånd. Därvidlag har en ansökning med äldre prioritet enligt 25 § 1) och 9 § patentförordningen företräde.

Förordnande om prioritetsförlängning m. m. Redan för vanlig prioritetstid fordras ju, att prioritet sökes från land, i förhållande till vilket förordnande om prioritetsförmån utfärdats, och samma system gäller enligt de kungörelser, som utfärdats med stöd av 1940 års lag. Detta system tänker man sig enligt 9 § av lagutkastet bibehållet. Det är alltså avgörande, i vilket land den prioritetsgrundande ansökningen skett, medan det är likgiltigt, vilket land sökanden tillhör. Prioritetsförlängning kan sålunda tillkomma även svensk, nämligen om han först inlämnat patentansökan i annat land, i förhållande till vilket förmånen gäller.

För vanlig prioritetstid gäller som villkor, att det främmande landet medger motsvarande förmån, och även i 1940 års lag fordras ömsesidighet (1 §). Jämväl i lagutkastet (11 §) har reciprocitet uppställts som regel. Sådan får ju utan vidare anses föreligga i länder, som ansluta sig till Neuchâtelöverenskommelsen.

Emellertid har reciprocitetskravet ej gjorts ovillkorligt. Särskilda omständigheter kunna föranleda, att det eftergives. Genom regeln härom i utkastet blir det t. ex. möjligt att utfärda förordnande om att tjeckoslovakier, som under tiden 1 augusti 1940—4 maj 1945 inlämnat patentansökning till tyska patentverket, få räkna prioritetsförlängning från sådan ansökning. Detta är föreskrivet i punkt II av det första slutprotokollet, och regeln är motiverad av att det tjeckiska patentverket under denna tid var slängt.

Liknande specialfall kunna dyka upp på annat håll. I detta sammanhang må nämnas, att enligt Bernbyråns förslag skulle förlängd prioritetstid kunna begäras ej endast på grundval av en faktisk ansökning om skydd i annat land utan även under åberopande av att prioritet skulle ha kunnat börja löpa, om kriget ej varit (*«qui auraient pu prendre naissance si la guerre n'avait pas eu lieu»*). Den svenska delegationen ställde sig vid konferensen kritisk till detta obestämda uttryck, vilket även på andra håll vållade betänkligheter. Den ur svensk synpunkt tillfredsställande utgången blev, att denna passus helt uteslöts.

Emellertid torde spörsmål om även annat än ordinär ansökning om skydd

i visst land skall kunna godtagas som prioritetsgrundval dock kunna bli aktuellt. Medborgare i länder, som drabbats av den tyska ockupationen, kunna ha varit avskurna från det egna landets patentverk och i stället ha deponeerat begäran om patent på annat sätt, t. ex. hos det egna landets beskickning utomlands. Billighetsskäl kunna tala för att man stundom här likställer sådan åtgärd med vanlig patentansökning i vederbörande land. Enligt överenskommelsen ha de skilda länderna härutinnan handlingsfrihet.

Det är dock främst ett särskilt förhållande, som motiverat att reciprocitetskravet enligt utkastet ej gjorts obligatoriskt, nämligen hänsyn till ansökningar och skyddsätter, som innehafts av tyskar. Genom den s. k. Washingtonuppgörelsen 1946 har Sverige förbundet sig att likvidera den tyskägda egendomen här i landet, däribland alltså även industriella skyddsätter. Dessa skola då, i den mån de komma att fortbestå, övergå i icke-tyska händer. Vad som därvid inflyter, skall disponeras i särskild ordning. I detta sammanhang må påpekas, att det finns ett stort antal av tyska personer och företag här gjorda patentansökningar, som ej äro slutbehandlade; i slutet av 1946 beräknades de till omkring 8 000. Värdet av sådana patentansökningar kan stundom vara beroende av om åberopad tysk prioritet kan godkännas, ehuru den ordinära prioritetstiden utgått. Tidigare kungörelse om prioritetsförlängning i förhållande till Tyskland upphörde med utgången av juni 1945, och det föreligger redan ett antal framställningar om förlängd prioritetstid, som med nuvarande bestämmelser ej kunna bifallas. Reciprocitetskravet är nämligen ej uppfyllt, och det torde vara högst ovisst, när detta kan bli fallet. Det kan då bli ett svenskt intresse att utan hinder härav möjliggöra prioritetsförlängning. Det nu sagda gäller än mer återupprättande av patent. Redan i november 1946 beräknades, att 3—4 000 tyskägda patent i Sverige efter det tyska sammanbrottet förfallit på grund av att årsavgift ej erlagts. Även i fråga om återupptagande kan ett svenskt intresse föreligga.

Bestämmelserna i 9 och 10 §§ av lagutkastet ansluta sig till Neuchâtelöverenskommelsens regler om prioritetsförlängning. Man har emellertid även att taga hänsyn till länder, som stå utanför överenskommelsen. Det är sålunda tveksamt, om Amerikas förenta stater komma att ansluta sig till denna. För sådana länder böra särskilda förordnanden om prioritetsförlängning kunna givas, därvid även här reciprocitetskrav bör vara det normala. Om reglerna i det främmande landet giva mindre förmåner än 9 och 10 §§ i utkastet, böra begränsningar och villkor därför kunna uppställas i det svenska förordnandet. 11 § i utkastet ger uttryck för detta. Å andra sidan har — såsom i 1920 års lag — föreslagits, att sluttiden, den 31 december 1947, skall kunna utsträckas med högst sex månader. Om t. ex. Österrike först mot slutet av 1947 blir i tillfälle att biträda Neuchâtelöverenskommelsen, kan det vara lämpligt, att sådan utsträckning kan ske utan att lagändring erfordras.

Återställande av skyddsätt och ansökning.

Artikel 2 i överenskommelsen, som nära överensstämmer med artikel 2 första stycket i Bernöverenskommelsen 1920, avser att underlätta *dels* bevarande av industriell skyddsätt (patent, mönster, varumärke), som ägde bestånd den 3 september 1939 eller senare förvärvats, *dels* förvärv av sådan skyddsätt, såframt ansökan om skydd skett före den 30 juni 1947. Vad man åsyftar är att rättsinnehavaren resp. sökanden skall få tid på sig att iakttaga sådana föreskrifter, som fordras för rättighetens fortbestånd resp. förvärv. För ändamålet skall medges en fristförlängning till den 30 juni 1948. Avsikten är, att förmånerna ej skola få göras beroende av prövning, huru-

vida i det speciella fallet på grund av krigsförhållandena särskilda svårigheter förelegat. Vid konferensen uttalades, att särskild ansökan om förmån enligt artikel 2 ej borde fordras, utan det borde vara tillräckligt att den aktuella föreskriften uppfylldes före den 30 juni 1948. Å andra sidan skulle ej vara erfordrerligt att generellt återställa rättigheter och ansökningar, som gått förlorade, utan detta skulle endast ske i den mån vederbörande genom att uppfylla föreskriften gav till känna sin önskan härom.

Det må framhållas, att artikel 2 trots sin allmänna avfattning ej kan anses ha avseende å prioritetstid, som regleras av artikel 1, eller på utövnings-tvånget, som behandlas i artikel 5.

I anslutning till överenskommelsestexten behandlas först vad som gäller vunnun skydds rätt, vilket även torde vara i praktiken viktigast, och därefter vad som avser ansökningar. Efteråt behandlas vissa för båda fallen gemensamma spörsmål.

Återupprättande av skydds rätt. Främst upptages här frågan om bevarande av patenträtt, och därvid är det blott erläggande av årsavgift, som är av betydelse.

Enligt 11 § patentförordningen skall årsavgift för alla patent — utom tillläggspatent — normalt erläggas före ingången av varje patentår från och med det andra. Underlåtes detta, kan årsavgiften dock under en respittid av tre månader erläggas med förhöjning av $\frac{1}{5}$, och därpå följer en andra respittid av tre månader, under vilken avgiften höjes med ännu $\frac{1}{5}$, dock minst 25 kronor. Först om även den andra respittiden försummas, går patentet förlorat.

1940 års lag anvisar två utvägar att undvika rättsförlust i anledning av att årsavgift ej erlagts. I 11 § bemyndigas Kungl. Maj:t att medge en allmän förlängning av den tid, under vilken årsavgift kan erläggas med den högre av de i 11 § stadgade förhöjningarna. Något sådant förordnande har emellertid ej utfärdats. I samtliga kungörelser har man i stället gått den andra i lagen angivna vägen, nämligen att låta patenten förfalla i vanlig ordning men bereda möjlighet till återupprättande (4 §). För återupprättande förutsättes enligt lagen (7 §) särskild ansökan till besvärsavdelningen. I kungörelserna har vidare föreskrivits, att ansökningen skall ha inkommit inom sex (enligt två kungörelser nio) månader från fristens utgång resp. från kungörelsens ikraftträdande, samt att sökanden skall ha haft särskilda svårigheter på grund av krigsförhållandena att normalt fullgöra betalningsskyldigheten. Dessa begränsningar äro ej obligatoriska enligt lagen men ha uppställt med stöd av 7 och 8 §§ i densamma. — Av den tidigare meddelade tablån framgår, att under tiden 1 januari 1941—28 februari 1947 inkommit 270 ansökningar om återupprättande, varav drygt $\frac{3}{4}$ bifallits.

Det har redan nämnts, att patent hittills fått förfalla i vanlig ordning. För den gångna perioden och överhuvud taget för tiden fram till dess överenskommelsen träder i kraft för Sveriges del, synes det därför både mest praktiskt och mest förenligt med överenskommelsen, att man nöjer sig med att medgiva återupprättande. För perioden från ikraftträdandet (förmodligen den 1 juli 1947) till förmånstidens utgång den 30 juni 1948 kunde man däremot överväga att stadga en allmän fristförlängning. Det skulle här dock blott gälla ett år, och under denna period torde för patent, som avses att upprätthållas i framtiden, årsavgift i regel komma att betalas i vanlig ordning. Det synes därför enklast och lämpligast att även för denna period nöja sig med att stadga om återupprättande, vilket för patenthavarna knappast medför någon olägenhet.

3 § i lagulkastet utgår därför från att det för att uppfylla överenskommelsen på denna punkt ej erfordras annat än föreskrift om återupprättande. Förmånstiden är enligt utkastet i överensstämmelse med artikel 2, utom att

här liksom i fråga om prioritetsförklänning tidens början bestämts i enlighet med hittillsvarande kungörelser.

Enligt utkastet skulle stadgas, att om patent efter den 31 augusti 1939 men före den 30 juni 1948 förfallit på grund av uraktlåtenhet att erlagga förhöjd årsavgift, skall den tidigare patenthavaren eller dennes rättsinnehavare äga få patentet återupprättat genom att senast den 30 juni inkomma med de förfallna årsavgifterna. Säsom enligt 4 § i 1940 års lag skall det dock vara ett villkor, att den ursprungliga patenttiden icke gått till ända.

Härigenom skulle man alltså släppa de nu i kungörelserna uppställda begränsningarna i fråga om tiden för förmånen och den materiella prövningen, vilket ju blir erforderligt på grund av överenskommelsen. I viss mån kan man mot detta anföra samma betänkligheter som redan berörts i fråga om prioritetsförklänning, ehuru frågan här knappast har lika stor praktisk betydelse.

Enligt 1940 års lag är det obligatoriskt, att särskild ansökan om återupprättande skall göras hos patentverkets besväravdelning. Att ha en så omständlig apparat kan ej gärna vara lämpligt, om den materiella prövningen slopas. Det synes mest förenligt med överenskommelsen att helt släppa kravet på särskild ansökan — vilket dock uppställdes i 1920 års lag — och anse en sådan vara underförstådd, om de förfallna årsavgifterna inbetalas. Granskningen av att förutsättningarna för återupprättande föreligga får då ske i vanlig ordning i patentverket; om detaljerna kan vid behov meddelas administrativa föreskrifter. — Gäller det tilläggspatent, föreligger ingen skyldighet att erlagga årsavgift, och därför torde här en särskild anmälan av rättsinnehavaren böra ske, säsom föreslagits i 3 § andra stycket av utkastet. Liksom i 1940 och 1920 års lagar har det ej ansetts lämpligt att föreskriva automatiskt återupprättande av tilläggspatent, när huvudpatentet återupprättas, detta särskilt med hänsyn till att tilläggspatent och huvudpatent kunna ha fått olika innehavare. Å andra sidan förutsätts för återupprättande av tilläggspatent, att huvudpatentet återupprättats, vilket sammanhänger med att tilläggspatent i svensk rätt ej torde anses kunna äga bestånd, om huvudpatentet bortfallit.

Enligt utkastet fordras för återupprättande, att betalning sker av den eller de ej förut guldna avgifter, som tidigare skolat med stadgad förhöjning erläggas. Detta innebär, att vid återupprättandet måste erläggas årsavgift med den högre förhöjningen för alla de patentår, där den senare respittiden utgått före återupprättandet. Utkastet är här i överensstämmelse med 1940 års lag (7 §) och i princip även med 1920 års lag.

Det skulle kunna göras gällande, att denna ståndpunkt ej är väl förenlig med stadgandet i artikel 2, att där angivna förmåner skola medgivas »utan tilläggsavgift eller påföljd av något slag». Den svenska tolkningen, som framfördes vid Neuchâtelkonferensen, går emellertid ut på att här ej avses avgifter, som äro stadgade i den ordinära lagstiftningen. De citerade orden skulle då få betydelse blott för extra avgifter, som länderna eljest skulle kunna vara benägna att uttaga just för här ifrågavarande förmåner (säsom de i 1940 års lag 8 § andra stycket och 11 § andra stycket stadgade men aldrig uttagna avgifterna). Någon gensaga mot det nu antydda betraktelsesättet framfördes ej vid konferensen. Till förmån för detta kan kanske också anföras, att artikel 2 ej behöver anses avse andra föreskrifter än sådana, vilkas uppfyllande erfordras för att bevara själva patenträtten. Detta gäller ju i fråga om årsavgiftsbetalning blott den senare respittiden. Försummas den ordinära årsavgiftstiden eller den första respittiden, inträder blott avgiftshöjning; patenträtten påverkas ej.

För mönsterskydds-rätten uppkommer ej fråga om återupprättande. Här

föreligger ej skyldighet att erlægga någon avgift eller eljest uppfylla någon förpliktelse för att bevara vunnit mönsterskydd.

Vad gäller varumärken, får artikel 2 i överenskommelsen betydelse för förnyelse. Enligt 9 § varumärkeslagen registreras varumärke för 10 år från registreringsdagen. Registreringen kan förnyas, varje gång för 10 år från dagen för förnyelsen. Normalt skall förnyelse sökas före registreringsperiodens utgång, därvid avgiften är 60 kronor. Det finns emellertid en respittid av tre månader, under vilken avgiften höjes med 20 kronor. Har ej förnyelse sökts vid respittidens utgång, upphör skyddet med den föregående registreringsperiodens slut. Skyddet anses alltså, i motsats till vad fallet är i fråga om patent, ej ha ägt bestånd under respittiden.

Liksom vid patent bör det till uppfyllande av artikel 2 vara tillräckligt, att återupprättande kan ske av märken, som förfallit på grund av underlåten förnyelse. Det avgörande bör vara, om respittiden utgått under förmånstiden 1 september 1939—29 juni 1948. Det bör vara tillräckligt, att vanlig förnyelseansökan sker senast den 30 juni 1948, därvid den högre avgiften, 80 kronor, skall bifogas; speciell ansökan om återupprättande bör ej erfordras. Härom stadgas i 3 § av lagutkastet. Här ifrågavarande ärenden torde kunna behandlas som vanliga förnyelseärenden.

Återupptagande av ansökning. Artikel 2 i överenskommelsen stadgar, att det skall givas frist till den 30 juni 1948 för uppfyllande av föreskrifter, vilka måste iakttagas för att uppnå skydds rätt. Artikel 2 kan ej anses ha avseende å ansökningar, som gått förlorade redan före den 3 september 1939. Vidare gäller artikeln endast ansökningar om skydd, som gjorts före den 30 juni 1947.

I fråga om patent finnas i 1940 års lag (2 §) bestämmelser om återupptagande av patentansökning. Detta möjliggöres i tre fall:

a) Patentansökningen har avförts enligt 5 § andra stycket eller 6 § andra stycket patentförordningen och i nämnda lagrum stadgad tid för återupplivning har gått till ända. Det är alltså här fråga om de fall, där ansökning avförts därför att patentsökanden ej besvarat patentverkets föreläggande och där sökanden vidare försummat att inom fyra månader söka återupplivning med bifogande av yttrande och en återupplivningsavgift av 25 kronor.

b) Patentansökningen har avförts enligt 7 § fjärde stycket patentförordningen, därför att utfärdningsavgift ej erlagts. Normalt skall sökanden inom två månader från det ansökningen kungjorts för allmänheten erlægga en utfärdningsavgift av 60 kronor (mindre bemedlade kunna erhålla befrielse). Det finns en respittid av två månader, under vilken avgiften höjes till 85 kronor, men försummas även denna, avföres ansökningen såsom återtagen.

c) Patentansökningen har förklarats förfallen eller avslagits genom beslut, som vunnit laga kraft i anledning av att sökanden ej iakttagit vad i 8 § patentförordningen föreskrives i fråga om talan mot patentverkets beslut. Det kan vara fråga om beslut av anmälningsavdelning i patentverket, i vilket fall för fullföljd fordras, att sökanden inom två månader anför besvär hos verkets besvärsavdelning med bifogande av en besvärsavgift av 75 kronor, 8 § första stycket patentförordningen. Det kan också vara fråga om besvärsavdelningens beslut, därvid sökanden har att anföra besvär hos Kungl. Maj:t inom två månader, 8 § fjärde stycket.

Enligt 1940 års lag (7 §) fordras för återupptagande särskild ansökan till besvärsavdelningen. I de med stöd av lagen utfärdade förordningarna ha införts samma villkor om begränsad förmånstid och om materiell prövning som i fråga om återupprättande. Den tidigare återgivna tablan visar, att intill den 1 mars 1947 endast omkring 90 ansökningar om återupptagande inkommit, av vilka över $\frac{3}{4}$ bifallits.

I det föregående har uttalats, att det beträffande beviljade patent torde vara tillräckligt för uppfyllande av artikel 2 i överenskommelsen, att återupprättande medgives. Vad där anförts kan i stort sett åberopas för att det i nu föreliggande fall ej erfordras mer än att återupptagande möjliggöres av ansökningar, som gått förlorade. Det visar sig därvid, att de ovan under a) — c) angivna fallen äro de enda, där patentansökning mot sökandens vilja kan ha slutligen avgjorts utan att leda till patent. Därutöver har man blott att räkna med två slag av slutliga beslut, nämligen patentbeviljande och avförande på grund av att sökanden själv återtagit ansökningen. Visserligen kan i dessa fall tänkas, att sökanden influerats av krigsförhållandena, när han nöjt sig med ett patentbeviljande i inskränkt omfattning eller när han beslutat sig för att återtaga ansökningen, men det skulle vara betänkligt att att här möjliggöra ett upprivande av det fattade beslutet. Vad sedan beträffar andra frister och föreskrifter på patentansökningsstadiet, äro dessa av förberedande natur; deras försummande leder ej till att ansökningen går förlorad.

Vid sådant förhållande torde det vara tillräckligt, att återupptagande möjliggöres i de under a) — c) angivna fallen. 1 § i lagutkastet utgår härifrån. Enär endast fallet c) har motsvarighet inom mönster- och varumärkesrätten, behandlas detta i första stycket av lagtexten och de övriga fallen i andra stycket.

Man kan, liksom vid återupprättande, ej bibehålla den i nuvarande kungörelser stadgade begränsade förmånstiden och den materiella prövningen. Detta kan även här medföra viss olägenhet för det inhemska näringslivet. Erfarenheterna från de gångna åren tala väl dock för att möjligheten till återupptagande ej blir så mycket använd.

Liksom vid återupprättande synes man ej böra kräva särskild ansökan om återupptagande, utan nöja sig med att den försummade åtgärden vidtages senast den 30 juni 1948. Huruvida förutsättningarna för återupptagande föreligga, får då prövas i den instans, där ärendet är resp. genom åtgärden blir anhängigt, d. v. s. patentverket i de ovan under a) och b) angivna fallen och besväravdelningen resp. regeringsrätten i fallet c). Allt vad som normalt skulle skett för åtgärdens genomförande bör vidtagas av sökanden, däribland i fallet a) erläggande av återupplivningsavgift (25 kronor), i fallet b) erläggande av förhöjd utfärdningsavgift (85 kronor) och i fallet c), om det gäller besvär till besväravdelningen, erläggande av besväravgiften (75 kronor). Särskild avgift för själva återupptagandet skulle däremot ej uttagas.

Artikel 2 gäller också mönster- och varumärkesrätten. Där finns ej motsvarighet till fallen a) och b). Det enda som erfordras torde vara, att man bereder möjlighet till återupptagande, när ansökning om registrering av mönster eller varumärke eller förnyelse av varumärkesregistrering vägrats av patentverket och besvärstiden till Kungl. Maj:t försuttits, jfr 8 § mönsterskyddslagen samt 5 och 9 §§ varumärkeslagen. Stadgande härom har införts i 1 § första stycket av lagutkastet. Sökandena skulle alltså ha att senast den 30 juni 1948 ingiva sina besvär till Kungl. Maj:t, och regeringsrätten finge primärt pröva, om förutsättningarna för återupptagande förelåge. För mönsterskyddsärendena torde en så beredd möjlighet till återupptagande nästan helt komma att sakna praktisk betydelse, och även i varumärkesärenden kommer väl institutet ej att användas i större utsträckning.

Till sist må i detta sammanhang framhållas, att artikel 2 endast torde äsyfta att giva förmåner åt registreringshavare och registrerings sökande. Det finns sålunda ingen anledning att på grund av överenskommelsen medgiva motsvarande förmåner åt t. ex. invändare i patentärende, vilken på grund av krigsförhållandena hindrats att fullfölja sin invändning. Stadgande för dylikt fall ingår ej heller i 1940 års lag.

Innebörden av återupprättande och återupptagande. Huvudregeln är här, att man genom sådan åtgärd återställer skyddsrätten resp. ansökningen i dess ursprungliga skick. Den närmare innebörden härav kan emellertid vara tveksam.

I lagutkastet ha i 4 § första stycket och 2 § första stycket upptagits vissa allmänna föreskrifter, vilka nära ansluta sig till vad som är stadgat i 5 § första stycket och 3 § första stycket av 1940 års lag; även i 1920 års lag funnos för övrigt motsvarande stadganden.

I 2 § uttalas helt enkelt, att återupptagen ansökning, alltså patent-, mönster- eller varumärkesansökning, skall anses gjord å den ursprungliga ansöknings-tiden. Ansökningen får alltså samma ställning gentemot andra ansökningar som den hade tidigare, och skyddstiden för patent och mönster räknas från den ursprungliga ansökningsdagen, som också blir normgivande för skyldig-heten att erlägga årsavgifter för patent.

Som ett motstycke härtill stadgas i 4 § av utkastet, att återupprättat pa-tent eller varumärkesskydd (för mönster kan ju återupprättande ej ifråga-komma) skall i fråga om skyddstid och avgiftsskyldighet så anses, som hade skyddsrätten varit gällande utan avbrott.

Patenttiden skall alltså vid återupprättande räknas från den ursprungliga dagen. Någon avräkning sker ej av den tid, under vilken patentet ej var gällande. Härigenom undvikes, att patenttidens slutpunkt kommer att infalla senare än om patentet upprätthållits i normal ordning. Detta är av betydelse för rättssäkerheten, såsom tidigare i fråga om skyddstiden vid förlängd prioritetstid framhållits. — Här ifrågavarande spörsmål kommer givetvis i ett nytt läge, om det skulle införas lagstiftning, varigenom skulle möjliggöras förlängning av själva patenttiden i sådana fall, där patentet på grund av krigsförhållandena ej kunnat utnyttjas på normalt sätt. Detta är en fråga, som ej regleras i Neuchâtelöverenskommelsen utan där varje land har sin frihet. Dylig lagstiftning ifrågasattes i en vid årets riksdag väckt motion i andra kammaren (nr 72). Över denna ha yttranden nyligen avgivits till första lagutskottet från myndigheter och näringsorganisationer, därvid en lagstiftning av detta slag övervägande avstyrkts. Det har under förhandenvarande förhållanden ej synts vara anledning att i föreliggande promemoria närmare ingå på denna sak.

Även årsavgifternas storlek och betalningstiden för dessa blir att bedöma från utgångspunkten, att patentet gällt utan avbrott. Skyldigheten att erlägga årsavgift för patentår, där den andra respittiden utgått redan innan återupprättande begäres, framgår ju dock av 3 § i utkastet. Vad gäller närmast följande patentår, kan det stundom vara oskäligt mot patenthavaren att tillämpa huvudregeln. En uppmjukning för detta patentår föreslås därför i andra stycket av 4 § i utkastet. Stadgandet överensstämmer helt med 5 § andra stycket i 1940 års lag och 10 § andra stycket i 1920 års lag och torde därför ej behöva närmare motiveras.

Vad varumärkesrätten beträffar, följer redan av artikel 3 i överenskom-melsen, att skyddstiden måste anses löpa utan avbrott. Enligt 9 § varumär-keslagen gäller vid förnyelse skyddet normalt 10 år från förnyelsen. Det synes dock lämpligare, att i här föreliggande fall, där förnyelsen kan komma många år efter den normala respittidens slut, räkna skyddet från utgången av föregående registreringsperiod. Stadgande härom har införts i 4 § av utkastet. Härigenom vinnes också större överensstämmelse med patenträtten. — Bernbyrån hade föreslagit tillägg till artikel 3, varigenom det här före-slagna beräkningssättet skulle ha förbjudits, men detta förslag väckte mot-stånd från flera länder och blev ej genomfört. I detta sammanhang må näm-nas, att artikel 4 i överenskommelsen endast har betydelse för länder, som

anslutit sig till den internationella Madridöverenskommelsen om internationell varumärkesregistrering; till dessa länder hör ej Sverige.

Intrång. De nyss behandlade stadgandena i utkastet äro ej avsedda att innefatta föreskrift om att det i alla avseenden skall anses som om skyddet gällt oavbrutet. Särskilt är härvidlag av betydelse, hur man skall bedöma ett utnyttjande under tid, då skyddsrätten eller ansökningen faktiskt upphört och ännu ej återställt. Skall intrångspåföljd här kunna inträda?

Under förarbetena till 1920 års lag uttalades (proposition nr 421 s. 37), att ett särskilt stadgande om att utövning under sådan tid ej kunde beivras vore överflödigt. Man hänvisade till de då gällande reglerna om patentintrång i 22 § patentförordningen, enligt vilka för påföljd förutsattes vetskap om att patent åtnjutes. 1938 års patentutredning anslöt sig i betänkandet 1940 till detta uttalande. — Reglerna i 22 § patentförordningen medförde även, att utnyttjande före patentbeviljandet aldrig kunde medföra intrångspåföljd.

Läget har nu så till vida ändrats, att de patenträttsliga intrångsreglerna år 1944 ändrats. Enligt 19 § patentförordningen kan numera utnyttjande efter patentets beviljande medföra påföljd, även om det sker utan vetskap om att patent föreligger och kanske i fullt god tro. Likaså kan enligt 20 § ett utnyttjande efter patentansökningen men före patentbeviljandet medföra påföljd, sedan väl patent meddelats.

Det skulle nu möjligen kunna framstå som tveksamt, om ej även utnyttjande under här avsedda mellanperioder skulle kunna medföra intrångspåföljd. Då det ansetts angeläget att utesluta sådan tvekan, ha uttryckliga stadganden i ämnet föreslagits i 2 § andra stycket och 5 § första stycket av utkastet. Där sägs, att vad som är stadgat om patentintrång ej skall äga tillämpning å utnyttjande, som skett efter det patentansökning avförts, förklarats förfallen eller avslagits men innan den återupptagits resp. efter det patent eller varumärkesregistrering upphört men innan återupprättande skett. I senare fallet har alltså för tydlighets skull även varumärke medtagits (mönsterskydd kan ju ej återupprättas); i förra fallet åter har man kunnat inskränka sig till patent, enär utnyttjande före beviljande av mönster- eller varumärkesregistrering aldrig kan medföra påföljd.

Den här intagna ståndpunkten torde helt allmänt kunna anses motiverad av att det framstår som oegentligt, att en åtgärd skall kunna föranleda intrångspåföljd, om den vidtages vid en tidpunkt, då skyddet resp. ansökningen faktiskt bortfallit. Man kan också erinra om att gällande intrångsregler bygga på att skyddet resp. ansökningen kungjorts för allmänheten. Här åter gäller det fall, där i stället bortfallandet av skyddet resp. ansökningen blivit kungjort.

I vissa speciella fall kan det synas hårt för skyddsrättens innehavare, att han ej skall kunna få ersättning för ett utnyttjande. Står den som utnyttjar i särskilt förhållande till rättsinnehavaren, är t. ex. dennes licenstagare, kan väl dock ersättningsskyldighet föreligga utan att intrångsreglerna behöva tillgripas.

Tredje mans rätt till fortsatt utnyttjande. Första stycket i artikel 6 av Neuchâtelöverenskommelsen reglerar frågan, i vad mån utövning under tid, då skydds rätt eller ansökning ej var gällande, kan grundläggas rätt till fortsatt utnyttjande. Det stadgas, att den som i god tro börjat utövning av en uppfinning eller ett mönster under tiden 3 september 1939—31 december 1946, kan fortsätta denna utövning på villkor, varom den inhemska lagstiftningen stadgar. Den återställda rätten hindrar alltså ej fortsatt utövning.

Avfattningen är resultatet av en kompromiss. Från svensk sida sökte man vid konferensen verka för att tredjemansförbehållet skulle bli så vidsträckt,

att nuvarande regler i 3 § andra stycket och 6 § i 1940 års lag kunde bibehållas. Helt har detta icke lyckats. Särskilt må nämnas, att enligt överenskommelsen kan ej utövning, som igångsatts efter den 31 december 1946, grundläggas någon fortsatt utövningsrätt. Däremot avvisades förslag från vissa länder, att utövaren endast skulle få rätt att mot skälig licensavgift till rättsinnehavaren fortsätta utövningen. Den antagna texten hindrar ej ett land att bestämma, att utövningen får ske utan licensavgift eller annan begränsning.

I utkastet ha stadganden i ämnet upptagits i 2 § tredje och fjärde styckena samt 5 § andra stycket. Det har ansetts, att dessa övervägande kunna utformas i anslutning till motsvarande föreskrifter i 1940 års lag. Det stadgas sålunda, såvitt patenträtten angår, att patent, som återupprättats eller meddelats på grund av återupptagen ansökning, ej skall vara gällande mot någon som, efter det patent förfallit resp. ansökningen avvisats men före den 1 januari 1947 och innan vad för återupprättandet resp. återupptagandet fordras blivit iakttaget, i god tro varit i utövning av den patenterade uppfinningen inom riket eller för sådan utövning där vidtagit väsentliga åtgärder.

Liksom i gällande bestämmelser har alltså med igångsatt utövning likställt väsentliga åtgärder för sådana. Detta torde kunna ske, ehuru det ej har direkt motsvarighet i överenskommelsestexten. Av diskussionen vid konferensen framgick, att avsikten ej var att ställa stora anspråk på utövningen.

Överensstämmande med artikel 6 har kravet på god tro uttalats i själva lagtexten. Så har ej skett i 1940 års lag. Även enligt denna är dock avsett, att krav på god tro skall gälla. Under förarbetena till nämnda lag framhölls (proposition nr 4 till 1940 års urtima riksdag s. 15), att om kravet här direkt uttalades i lagtexten, skulle det kunna tydas som ett erkännande av att god tro ej fordras för giltig för användarrätt enligt patentförordningen. 16 § patentförordningen, som varit förebild för bestämmelserna i 1940 års lag, innehåller nämligen intet om god tro, ehuru sådant krav anses böra uppställas.

Det nu anförda har säkerligen sin lagtekniska betydelse. Att godtroskravet dock nu föreslås utsagt, beror på att det visat sig, att de nuvarande bestämmelserna blivit missförstådda, särskilt i utlandet. Syftet är alltså att undanröja sådana missförstånd, ej att införa någon saklig ändring. Om innebörden av godtroskravet må återopas ett uttalande av vissa organisationer under förarbetena till 1940 års lag, nämligen att rätten ej borde gälla, då utövaren »bragt uppfinningen till utövning under omständigheter, på grund av vilka han skäligen bort räkna med avsikt hos patentsökanden att fullfölja ansökningen om patent, resp. avsikt hos patenthavaren att upprätthålla patentet» (nyssnämnda proposition s. 12).

Första stycket av artikel 6 gäller även mönster, och genom 2 § fjärde stycket i utkastet har därför vad i tredje stycket är stadgat om patent förklarats äga motsvarande tillämpning å mönster vid återupptagande. Återupprättande av mönster skall ju ej kunna förekomma.

Däremot avser första stycket av artikel 6 ej varumärken. Förslag i denna riktning förelåg, men avvisades vid konferensen. Något tredjemansförbehåll för varumärken har därför ej föreslagits i utkastet.

Tillämpning å svenskar och utlänningar. Neuchâtelöverenskommelsen syftar i första hand till att de i överenskommelsen deltagande länderna skola medgiva de stadgade förmånerna i förhållande till andra länder. Huruvida man vill låta landets egna få samma förmåner, torde vara dess ensak.

I 1920 års lag gjordes stadgandena om återupptagande och återupprättande i första hand tillämpliga å svenskar, medan tillämpligheten i förhållande till andra ställdes i beroende av särskilt förordnande av Kungl. Maj:t (13 §). 1940 års lag har i sin helhet karaktär av fullmaktslag (1 §), men kungörelse

föreligger, enligt vilken återupptagande- och återupprättandeförmånerna gälla för svenskar på samma villkor som i förhållande till det stora flertalet främmande länder.

Det kan med visst fog göras gällande, att svenskar i genomsnitt ej haft samma svårigheter att iakttaga här gällande föreskrifter som utlänningar. Detta kunde tala för att begränsa förmånerna, t. ex. genom att för svenskar bibehålla den materiella prövningen. Emellertid synes det mindre tilltalande att på detta sätt ställa svenskar sämre än utlänningar.

I utkastet (8 §) föreslås därför, att bestämmelserna om återupptagande och återupprättande utan vidare skola äga tillämpning i fråga om ansökning av svensk medborgare och skydds rätt, som innehades av svensk medborgare, då skydds rätten förföll.

Tillämpning till förmån för medborgare i främmande stat skall bero på särskilt förordnande av Kungl. Maj:t. Därvid skall reciprocitetskrav i regel uppställas, men undantag kunna ske. I utkastet föreslås i detta avseende samma regler som beträffande förlängd prioritetstid, varför här kan hänvisas till det föregående.

Liksom i tidigare motsvarande bestämmelser likställas med medborgare i viss stam den som där är bosatt eller äger ett verkligt industri- eller handelsföretag (8 § tredje stycket i utkastet).

Administrativa spörsmål. I 6 § av utkastet ha upptagits vissa administrativa regler, som övertvägande ha motsvarighet i 1940 års lag. Första stycket avser, att återupprättande skall bekantgöras för allmänheten, samt att det samma skall ske i fråga om återupptagande, såframt ansökningens bortfallande tidigare publicerats.

Andra stycket innebär, att i och för återupptagande eller återupprättande erlagda avgifter skola återbetalas, om återställandet av rätten ej kan ske, t. ex. därför att det begärts för sent eller av ej behörig rättsinnehavare.

Däremot ha i utkastet ej upptagits några särskilda regler om fullföljd av talan mot beslut, varigenom återupptagande eller återupprättande förklarats ej kunna ske, jfr 10 § i 1940 års lag. I den mån det icke gäller beslut, som meddelats i sista instans, bör visserligen talan kunna föras, ehuru frågan i praktiken torde få ringa betydelse, sedan den materiella prövningen bortfallit. Men sådan talan torde kunna föras enligt patentverkets instruktion, om det ej finns andra i det föreliggande fallet tillämpliga regler.

Lindring i utövningstvånget.

Artikel 5 i Neuchâtelöverenskommelsen mildrar i olika avseenden det vanliga utövningstvånget. Det må från början framhållas, att artikeln för svenska förhållanden endast har betydelse, såframt fråga är om patent. Den svenska rätten innehåller nämligen ej något stadgande om att underlåtenhet att använda registrerat varumärke eller mönster medför någon menlig påföljd. Ej heller har man i svensk rätt gjort bruk av den i Pariskonventionen artikel 6 bis andra stycket medgivna rätten att stadga en preklusionstid för anhängiggörande av en på inarbetande stödd talan om varumärkesregistrerings hävande.

Vad sedan patent beträffar, stadgas om skyldighet att utöva i 15 § patentförordningen. Enligt detta lagrum kan rätt att mot ersättning till patenthavaren utöva patentskyddad uppfinning av domstol tillerkännas annan. För sådan tvångslicens fordras, att den patentskyddade uppfinningen, sedan tre år förflutit från patentets beviljande, ej inom riket utövats i ett mot förhållandena därstädes väsentligen svarande omfång, och att patenthavaren ej visar giltig anledning till underlåtenheten. — Tvångslicens är enligt svensk

patenträtt den enda påföljden av underlåtenhet att utöva; sådan underlåtenhet kan ej, såsom i vissa främmande länder, medföra att patenträtten helt förverkas.

Enligt 13 § i 1940 års lag kan Kungl. Maj:t förordna, att vid bedömande av talan enligt 15 § patentförordningen viss tid icke skall medräknas i den där omnämnda treårsperioden, såframt fråga är om talan, som anhängiggöres efter förordnandets ikraftträdande. Kungörelse med stöd av 13 § har dock hittills icke i något fall utfärdats.

Det har visat sig, att tvångslicensbestämmelserna i 15 § patentförordningen under tiden efter krigsutbrottet fått en i jämförelse med fredsförhållandena avsevärt ökad praktisk betydelse. Ganska många tvångslicenser ha under den gångna tiden förvärvats av inhemska företag; i de förda rättegångarna har i allmänhet giltig anledning för patenthavaren att underlåta utövning ej ansetts föreligga.

Första stycket av artikel 5 i överenskommelsen innebär nu, att tiden 3 september 1939—30 juni 1947 ej får räknas med vid bedömande av den patenthavaren tillmätta fristen för utövning. Den svenska delegationen anmälde vid konferensen, att man utgick från att här ifrågavarande bestämmelse ej skulle beröra giltigheten av tvångslicens, som beviljats eller hos domstol begärts före ikraftträdandet av överenskommelsen. Detta väckte ej gensaga utan ansågs vara ett spörsmål, som varje land ägde reglera.

Andra stycket i artikel 5 ger en ytterligare lättnad i utövningstvånget. Där stadgas, att ingen påföljd av underlåten utövning, alltså ej heller tvångslicens, får drabba patenthavaren före den 30 juni 1949. Denna regel får självständig betydelse för patent, som beviljats viss tid före krigsutbrottet. Även för patent, där 3-årsperioden kanske redan före september 1939 gått till ända, skjutes genom andra stycket in en spärr mot tvångslicenstalan under avsevärd tid.

Bestämmelserna i artikel 5 torde vara till viss olägenhet för det inhemska näringslivet, men denna är kanske dock icke av verkligt avsevärd betydelse.

7 § i lagutkastet har utformats med utgångspunkt från 13 § i 1940 års lag men med de jämkningar, som betingats av överenskommelsen. Det stadgas, att vid bedömande av talan, som efter lagens ikraftträdande (enligt förslaget den 1 juli 1947) anhängiggöres enligt 15 § patentförordningen, skall tiden 1 september 1939—30 juni 1947 icke medräknas i den i 15 § uppställda 3-årstiden. Det tillägges, att vid bedömande av sådan, d. v. s. efter 1 juli 1947 anhängiggjord, talan denna 3-årstid aldrig skall anses uppnådd förrän den 30 juni 1949.

Reglerna i 8 § av utkastet avses bli tillämpliga även i här föreliggande fall. 7 § blir alltså utan vidare tillämplig i fråga om patent, som innehas av svensk medborgare, medan för utlänningar fordras särskilt förordnande av Kungl. Maj:t, för vilket i regel fordras reciprocitet. Om 8 § må i övrigt hänvisas till vad som anförts tidigare i promemorian.

Övergångsbestämmelser.

Det har redan nämnts, att den föreslagna lagen avses att träda i kraft den 1 juli 1947. Denna dag upphör 1940 års lag och de på denna stödda kungörelserna att gälla.

Tydligen kommer den 1 juli 1947 att hos besvärsavdelningen föreligga ett antal oavgjorda ansökningar enligt de hittillsvarande kungörelserna. Det synes ej motiverat, att besvärsavdelningen skulle fortsätta att handlägga dessa enligt de förutvarande strängare bestämmelserna. Därför föreslås i utkastet, att sådana ärenden i fortsättningen få handläggas enligt de i den nya lagen givna reglerna. Dylika ansökningar böra alltså överföras till den instans, där

ärendena enligt nya lagen böra prövas. — Det är påtagligt, att den omständigheten, att ansökning enligt 1940 års lag blivit avvisad före 1 juli 1947, ej hindrar, att saken tages upp på nytt enligt nya lagens regler. Det får dock då anses ankomma på rättsinnehavaren att företaga, vad som enligt nya lagen erfordras.

Övergångsbestämmelsen avser ej vid lagens ikraftträdande anhängiga tvångslicensärenden. För dem skola tvärtom, såsom nyss anförts, de hittillsvarande reglerna gälla.

Slutprotokollen.

Såsom inledningsvis nämnts, antogos vid Neuchâtelkonferensen även två slutprotokoll, varav Sverige undertecknat det första men ej det andra.

Punkt II i det första slutprotokollet, som gäller prioritetsförlängning för patentansökningar, som tjecker under kriget inlämnat i tyska patentverket, har tidigare behandlats under avsnittet om förlängd prioritetstid.

Punkt I i det första slutprotokollet uttalar, att viss varumärkesanvändning under tiden 3 september 1939—30 juni 1947 ej skall anses som ett ingrepp i märkeshavarens rätt. Det gäller fall, där varor åsatta ett märke, som kolliderar med ett i visst land registrerat märke, införts till detta land för regeringens räkning, i syfte att tjäna krigföringen eller för vissa angivna andra med krigsförhållandena sammanhängande syften.

Syftet med bestämmelsen är enligt en vid konferensen lämnad förklaring tvåfaldigt. Främst är avsikten att meddela en amnesti för det med viss officiell sanktion verkställda varumärkesintrånget. I andra hand åsyftas att fastslå, att vad som härutinnan kan ha skett ej skall för framtiden minska märkeshavarens rätt. Detta har betydelse för sådana länder, där märkesrätten kan gå förlorad genom att märket användes av annan än den berättigade.

Ur sistnämnda synpunkt torde bestämmelsen knappast ha någon betydelse för inre svenska förhållanden. Vad åter gäller amnestisynpunkten, har väl knappast införsel här skett under sådana förhållanden, som avses i bestämmelsen. Och oavsett detta torde ej här finnas någon önskan att avvika från vanliga regler om varumärkesintrång. Någon lagstiftning synes alltså ej påkallad på grund av denna bestämmelse, som väl å andra sidan knappast är till större olägenhet för det svenska näringslivet, även om den kanske stundom kan vara till nackdel för svenska varumärkeshavare utomlands.

I det andra slutprotokollet, som betecknas tilläggsprotokoll, förklaras bestämmelserna i punkt I av första slutprotokollet äga analogisk tillämpning i fråga om patent, såframt införseln ägt rum å de allierade och associerade nationernas område eller till ett land i fiendskap med dem, under krigstiden.

Denna bestämmelse, som ger viss amnesti för begånget patentintrång, tillkom på särskild framställning från observatören från Förenta staterna vid konferensen. Dennes uttalande, att en sådan bestämmelse kunde underlätta för detta land att biträda överenskommelsen, torde främst ha bidragit till att bestämmelsen kom till. I sak torde nämligen hos många delegationer ha funnits en negativ inställning till ifrågavarande bestämmelse.

Som bestämmelsen slutligen utformats, är det klart, att den ej avser vad som skett i ett neutralt land som Sverige. I det avseendet har den alltså ej alls betydelse för vårt land. Däremot kunna svenska patenthavare utomlands få olägenhet av den avsedda amnestin.

Någon åtgärd från svensk sida synes därför ej påkallad med anledning av tilläggsprotokollet.

Stockholm den 20 mars 1947.

ÅKE v. ZWEIGBERGK.

Bilaga B.

U t k a s t

till

L a g

om återställande i vissa fall av rätt till patent, mönster och varumärke
m. m.

Härigenom förordnas som följer.

Återupptagande av ansökning och återupprättande av skydds rätt m. m.

1 §.

Har en före den 30 juni 1947 gjord ansökning om patent eller om registrering av mönster eller varumärke eller om förnyelse av varumärkesregistrering förklarats förfallen eller avslagits genom beslut, som vunnit laga kraft i anledning av att sökanden ej iakttagit vad i 8 § förordningen angående patent, 8 § lagen om skydd för vissa mönster och modeller eller 5 eller 9 § lagen om skydd för varumärken föreskrives i fråga om talan mot patent- eller registreringsmyndighetens beslut, äge sökanden eller hans rättsinnehavare, om den frist som skolat iakttagas utgått efter den 31 augusti 1939 men före den 30 juni 1948, genom att senast den 30 juni 1948 fullgöra vad för ärendets fullföljande erfordrats få ansökningen återupptagen.

Vad ovan stadgats skall jämväl gälla före den 30 juni 1947 gjord patentansökning, som avförts enligt 5 § andra stycket eller 6 § andra stycket förordningen angående patent, därest i nämnda lagrum stadgad tid för återupplivning gått till ända, eller som avförts enligt 7 § fjärde stycket förordningen angående patent.

2 §.

Återupptagen ansökning skall anses gjord å den ursprungliga ansöknings-tiden.

Vad som är stadgat om patentintrång skall ej äga tillämpning å utnyttjande, som skett efter det patentansökning avförts, förklarats förfallen eller avslagits men innan den återupptagits.

Patent, som meddelats på grund av återupptagen patentansökning, vare ej heller i övrigt gällande mot någon som, efter det ansökningen avförts, förklarats förfallen eller avslagits men före den 1 januari 1947 och innan vad som fordras för dess återupptagande blivit iakttaget, i god tro varit i utövning av den patenterade uppfinningen inom riket eller för sådan utövning där vidtagit väsentliga åtgärder.

Vad i föregående stycke är stadgat om patent skall äga motsvarande tillämpning å mönster, som registrerats på grund av återupptagen ansökning om sådan registrering.

3 §.

Har patent efter den 31 augusti 1939 men före den 30 juni 1948 förfallit på grund av uraktlåtenhet att erlägga sådan förhöjd årsavgift, som omför-

mäles i 11 § förordningen angående patent, eller har skydd för registrerat varumärke upphört på grund av uraktlåtenhet att under nämnda tid förnya registreringen enligt 9 § lagen om skydd för varumärken, äge den tidigare patent- eller varumärkeshavaren eller dennes rättsinnehavare få skyddsrätten återupprättad genom att senast den 30 juni 1948, i fråga om patent såframt den ursprungliga giltighetstiden icke gått till ända, inkomma med den eller de ej förut guldna avgifter, som tidigare skolat med stadgad förhöjning erläggas samt, därest fråga är om varumärkesförnyelse, i övrigt fullgöra vad tidigare skolat iakttagas.

Återupprättas patent, skall jämväl tilläggsopatent till detsamma återupprättas, om den tidigare innehavaren av tilläggsopatentet eller dennes rättsinnehavare senast den 30 juni 1948 hos patentmyndigheten framställer begäran härom.

4 §.

Patent eller varumärkesregistrering, som återupprättas, skall i fråga om skyddstiden och skyldigheten att utöver vad i 3 § sägs erlägga avgifter så anses, som hade skyddsrätten varit gällande utan avbrott, därvid varumärkesförnyelse skall anses ha skett vid utgången av den föregående registreringsperioden.

Patentår, för vilket avgift icke enligt 3 § behöver erläggas, då åtgärd för återupprättande sker, och som börjat före patentets återupprättande eller inom tre månader därefter, skall, såvitt angår erläggande av därå belöpande avgift, anses börja först vid utgången av sistnämnda tid; dock att för patentår, som eljest skolat börja senast å den dag, då åtgärd för återupprättande sker, avgift skall, även om den inbetalas före patentårets början, sådan denna nu blivit bestämd, utgå med förhöjning, varom i 11 § förordningen angående patent stadgas.

5 §.

Vad som är stadgat om patent- eller varumärkesintrång skall ej äga tillämpning å utnyttjande, som skett efter det skyddet upphört men innan det återupprättats.

Återupprättat patent vare ej heller i övrigt gällande mot någon som, efter det patentet förfallit men före den 1 januari 1947 och innan vad som fordras för dess återupprättande blivit iakttaget, i god tro varit i utövning av den patenterade uppfinningen inom riket eller för sådan utövning där vidtagit väsentliga åtgärder.

6 §.

Patent- eller registreringsmyndigheten skall göra anteckning om återupprättande av skydds rätt i vederbörligt register och införa kungörelse därom i allmänna tidningarna. Sådan kungörelse skall jämväl införas vid återupptagande av patentansökning, om tidigare jämlikt 7 § sista stycket förordningen angående patent i allmänna tidningarna kungjorts, att ansökningen blivit slutligt behandlad utan att leda till patent.

Har genom beslut som vunnit laga kraft förklarats, att återupptagande av ansökning eller återupprättande av skydds rätt ej kan ske, skall rättsägaren återfå enligt 1 eller 3 § erlagda avgifter.

7 §.

Vid bedömande av talan, som efter ikraftträdandet av denna lag anhängiggöres enligt 15 § förordningen angående patent, skall tiden från och med den 1 september 1939 till och med den 30 juni 1947 icke medräknas i den tid av

tre år, som i nämnda paragraf sägs; och skall denna tid vid bedömning av sådan talan aldrig anses uppnådd före den 30 juni 1949.

8 §.

Vad ovan i 1—7 §§ stadgats skall äga tillämpning i fråga om ansökning av svensk medborgare och skydds rätt, som innehaves eller, då skydds rätten förföll, innehades av svensk medborgare.

Konungen äger förordna, att nämnda bestämmelser skola gälla till förmån för medborgare i främmande stat. Sådant förordnande må endast meddelas under förutsättning av ömsesidighet eller om eljest särskilda skäl därtill föranleda, varvid i förordnandet må å ena sidan vidtagas begränsningar i förmånerna och uppställas villkor för desamma samt å andra sidan de i 1 och 3 §§ fastställda sluttiderna utsträckas med högst sex månader.

Med medborgare i viss stat likställes den som där är bosatt eller äger ett verkligt industri- eller handelsföretag.

Förlängning av prioritetstid.

9 §.

Konungen äger förordna, att för ansökningar om patent eller om registrering av mönster eller varumärke skall, där skydd tidigare sökts i viss främmande stat, den prioritetstid av högst tolv månader, som avses i 25 § 1) förordningen angående patent, eller den prioritetstid av högst sex månader, som avses i 20 § lagen om skydd för vissa mönster och modeller samt 16 § 5) lagen om skydd för varumärken, förlängas till den 31 december 1947, såframt den ordinära prioritetstiden ej gått till ända den 1 september 1939 och börjat löpa före den 1 januari 1947 samt sökanden hos patent- eller registreringsmyndigheten här i riket framställt anspråk på sådan prioritet inom tid och på sätt, som av Konungen bestämts i förordnande, vilket med stöd av ovan nämnda lagrum gäller i förhållande till den främmande staten.

10 §.

I fråga om skydds rätt, för vilken förlängd prioritetstid enligt 9 § tagits i anspråk, skall den skyddstid, som är stadgad i 10 § förordningen angående patent eller 11 § lagen om skydd för vissa mönster och modeller, anses börja med utgången av den ordinära prioritetstiden.

Patent, som meddelats på grund av ansökning, för vilken förlängd prioritetstid enligt 9 § tagits i anspråk, vare ej gällande mot den som, innan denna ansökning inkommit och före den 1 januari 1946, här i riket i god tro sökt patent å samma uppfinning eller mot dennes rättsinnehavare, även om han icke före förstnämnda patentansökning varit i utövning av den patenterade uppfinningen inom riket eller för sådan utövning där vidtagit väsentliga åtgärder, därest dylik utövning försvårats genom utomordentliga, av krig föranledda förhållanden.

11 §.

Förordnande enligt 9 § må endast meddelas under förutsättning av ömsesidighet eller om eljest särskilda omständigheter därtill föranleda, varvid i förordnandet må å ena sidan vidtagas begränsningar i förmånerna och uppställas villkor för desamma samt å andra sidan den i 9 § fastställda sluttiden utsträckas med högst sex månader.

Allmänna bestämmelser.

12 §.

De närmare föreskrifter, som erfordras för tillämpning av denna lag, meddelas av Konungen.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1947.

Har återupptagande av patentansökning, återupprättande av patent eller förlängning av prioritetstid sökts enligt föreskrifterna i förordnande, utfärdat med stöd av lagen den 1 november 1940 (nr 924) med särskilda bestämmelser angående patent vid krig eller krigsfara m. m., och har ärendet ej slutligen avgjorts före nya lagens ikraftträdande, skall ärendet i fortsättningen handläggas enligt de i denna lag givna reglerna.

Utdrag av protokollet, hållet i Kungl. Maj:ts lagråd den 16 maj 1947.

Närvarande:

justitieråden LAWSKI,
GYLLENSWÄRD,
NISSEN,
regeringsrådet KUYLENSTIERNA.

Enligt lagrådet den 12 maj 1947 tillhandakommet utdrag av protokoll över justitiedepartementsärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet den 2 maj 1947, hade Kungl. Maj:t förordnat, att lagrådets utlåtande skulle för det i § 87 regeringsformen omförmälda ändamålet inhämtas över upprättat förslag till *lag om återställande i vissa fall av rätt till patent, mönster och varumärke m. m.*

Förslaget, som finnes bilagt detta protokoll, hade inför lagrådet föredragits av byråchefen för lagärenden i justitiedepartementet hovrättsassessorn S. Edling.

Lagrådet lämnade förslaget utan annan erinran än att bestämmelserna i 11 § lämpligen borde inarbetas i 9 §.

Ur protokollet:

Åke Mossler.

Utdrag av protokollet över justitiedepartementsärendena, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 16 maj 1947.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden WIGFORSS, QUENSEL, GJÖRES, DANIELSON, VOUGT, ZETTERBERG, NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, MOSSBERG, WEIJNE, KOCK.

Efter gemensam beredning med ministern för utrikes ärendena och chefen för handelsdepartementet anmäler chefen för justitiedepartementet, statsrådet Zetterberg, lagrådets denna dag avgivna utlåtande över det den 2 maj 1947 till lagrådet remitterade förslaget till *lag om återställande i vissa fall av rätt till patent, mönster och varumärke m. m.*

Med förmålan att lagrådet mot förslaget framställt allenast en erinran av formell natur, vilken syntes bära iakttagas, samt under åberopande av vad föredraganden anfört till statsrådsprotokollet den 2 maj 1947 hemställer föredraganden, att Kungl. Maj:t måtte genom proposition *dels* äska riksdagens godkännande av den i nämnda statsrådsprotokoll omförmälda internationella överenskommelsen rörande bibehållande och återställande av rättigheter på den industriella äganderättens område, vilka berörts av det andra världskriget, jämte slutprotokoll *dels ock* — med återkallande av den till riksdagen avlåtna propositionen nr 35 med förslag till lag om fortsatt giltighet av lagen den 1 november 1940 (nr 924) med särskilda bestämmelser angående patent vid krig eller krigsfara m. m. — jämlikt § 87 regeringsformen föreslå riksdagen att antaga förstnämnda lagförslag med den av lagrådet förordade jämte vissa andra redaktionella jämkningar.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdade hemställer förordnar Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten, att till riksdagen skall avlätas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Karl Gustaf Grönhagen.